

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod«
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NEMČIJA NA RAZPOTJU

Po pariških informacijah bo prihodnji teden odločilen za nadaljnjo usodo Nemčije — Sodelovanje z drugimi narodi ali po svoji poti?

Generalna ofenziva

proti dr. Luthru

Berlin, 25. julija. Proti predsedniku nemške Državne banke dr. Luthru se je pričela generalna ofenziva. Dočim so ga dosedaj napadali samo desničarski listi, se jim pridružujejo sedaj tudi gospodarski krogi in celo listi vlade. Tako piše Brünigova »Germania«, da je v glavnem dr. Luther s svojo nesmotreno politiko zakrivil polom Danat-banke. Bil je že dva meseca pred polomom obveščen, da je banka v težkočah, vendar pa ni smatral za potrebno, da bi pozval druge velebanke k skupni podporni akciji. Tudi »Börsen Curier« zelo ostro napada dr. Luthra in zahteva njegov takojšnji odstop.

Jasno pa je, da ima ta ofenziva več ali manj politično ozadje, ker se vsi zavzemajo za to, da bi postal predsednik Državne banke zopet dr. Schacht, ki je znan po svojih radikalnih nazorih in ki se zavzema za to, da se Nemčija popolnoma izolira od inozemstva in postavi na lastne noge. Vsekakor bo morala odločiti o vsem tem past takoj po povratku dr. Brüninga, kar se bo zgodilo najbrž že prve dni prihodnjega tedna. V nemških krogih že danes napovedujejo, da bo prihodnji teden odločilne važnosti za nadaljnji razvoj dogodkov v Nemčiji, ker se bo odločilo, ali naj Nemčija sprejme pomoč inozemstva ali pa naj gre svojo pot.

Sestanek državnikov v Berlinu

London, 25. julija. Včeraj dopoldne so se državniki, ki so se udeležili londonske konference razšli. Prvi je odpotoval Briand, ki se je iz Calaisa s avtomobilom odpeljal direktno v Pariz. Laval z ostalimi člani francoske delegacije je odpotoval ob 11. skupno z nemško delegacijo ter je imel spomota še važne razgovore z dr. Brüningom. Ameriški zunanji minister Stimson, ki je imel dopoldne še konferenco z Mellonom in angleškimi državniki, je zvečer odpotoval v Berlin, kjer bo ostal predvidoma pet dni. Danes odpotuje v Berlin tudi Henderson, dočim mu bo Macedonaid sledil šele v ponedeljek z letalom. Na ta način se bodo zbrali v ponedeljek v Berlinu prominentni državniki in računa se s tem, da se bo ob tej priliki vršila ne-

kaka ožja konferenca kot nadaljevanje londonskih in pariških razgovorov.

Stimson ima vezane roke

Washington, 25. julija. Državni podtajnik Castle je izjavil, da je Stimson pred svojim odhodom v Berlin dobil navodila, naj v Berlinu nikakor ne govori o haki nadaljnji pomoči akciji Amerike za Nemčijo. Amerika je storila svoje in sedaj naj si Evropa pomaga kakor ve in zna. Stimson naj se pri svojem posetu v Berlinu omeji na to, da prouči položaj v Nemčiji in da se informira, kako se bodo izvajali londonski sklepi in kak bo njihov uspeh.

Francozi zadovoljni

s politiko vlade

Pariz, 25. julija. Odbor za zunanje zadeve francoskega senata je včeraj razpravljal o pariških in londonskih razgovorih, ter je po daljši debati sprejel resolucijo, v kateri popolnoma odobrava politiko in stremiljenja francoske vlade, naglašujoč, da je ta politika docela v skladu z željami in čustvovanjem francoskega naroda. Ta politika je našla tudi razumevanje pri Nemcih in daje nado, da bo prišlo do takoznačnega sporazuma.

Novi polomi bank v Nemčiji

Bremen, 25. julija. AA. Uradniška banka v Bremeu je zaprla blagajne. Zavod ni mogel zadnje dni tako naglo realizirati svojih vrednot, da bi lahko izplačal tekoče zahteve.

Frankfurt, 25. julija. AA. Lastnik frankfurtske banke Jakob Isaac Weiller in sinovi, ki posluje že 136 let, se je zastopil v veronalom, ker je banka zašla v težkoče.

Berlin, 25. julija. AA. Zaradi finančne krize sta včeraj zaprli svoje blagajne dve nemški banki.

Moskva, 25. julija. Privatna banka Rüdiger in Lang je prišla v plačilne težkoče ter je morala zapreti svoje blagajne. Oškodovanih je približno 3000 vlagalcev. Poskusi za rešitev banke so v teku. Insolvent je posledica poloma Danat banke.

Dunaj, 25. julija. AA. Včeraj so razburjeni vlagatelji napadli in demolirali hiši dveh ravnateljev hranilnice v Dürnkrautu, ki je pred kratkim ustavila plačila.

V znanstvenih krogih si obetajo od te ekspedicije zelo velikih uspehov, ker se nobena dosedanja ekspedicija ni bila tako dobro opremljena, kakor ta. »Groß Zeppelin« namerava ostati v polarnih krajih samo šest dni in se nato vrniti na celino, vendar pa je za primer kake nesreče opremljen tako, da morejo vzdržati na ledu tudi dva meseca. Pri tej priliki bodo tudi iskali sledove ponesrečenega italijanskega zrakoplova »Italia« in iskali izgubljenega polarnega raziskovalca Amundse.

Novi člani upravnega odbora državne hipotekarne banke

Beograd, 25. julija. »Službene Novine« objavljajo ukaz, s katerim so imenovani za člane upravnega odbora Državne hipotekarne banke gg. Milan Nikolić, bivši minister, Stjepan Barić, bivši minister, Radiša Nikolić, general v pokoju, Kosta Ogjanjanić, profesor v pokoju, Milan Nikolić, predsednik sodišča v pokoju, Mita Klisin, publicist, dr. Metikoš, odvetnik, Aca Dimić, trgovec in Adolf Ribnikar, načelnik v pokoju.

Sovjetske trgovine

Moskva, 25. julija. AA. Sovjetska vlada bo otvorila 1. avgusta 800 novih trgovskih hiš. V teh trgovinah bodo prodajali predvsem živila. Sovjetska oblast hoče s tem odpraviti čakanje prebivalstva pred trgovinami z živilom.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Devize: Amsterdam 2269.72 — 2276.56, Bruselj 785.29 — 787.63, Curih 1097.55 — 1100.85, Dunaj 793.52 — 795.92, London 273.29 — 274.11, Newyork 5630.38

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih, Beograd 9.09, Pariz 20.12, London 24.91, Newyork 513.25, Bruselj 71.55, Milan 26.85, Madrid 46.30, Amsterdam 206.85, Dunaj 722.3, Sofia 3.73, Praga 15.23, Varšava 57.55, Budimpešta 90.0250, Bukarešta 3.0475.

Spomenik kralju Petru v Ljubljani

Danes je bila vzdignana v podstavek spomenika pred rotovžem spominska listina

Ljubljana, 25. julija.

Ko je bila pred leti sprožena misel postaviti našem Osvoboditelju, blagopokojnemu kralju Petru I., v Ljubljani spomenik kot trajen dokaz, da se tudi Slovenci dobro zavedamo velikih zaslug tega resnično ljudskega kralja za naše osvobodjenje in ujedinjenje z brati Srbi in Hrvati in ko je bil v novembru 1926 ustanovljen odbor za postavitev spomenika, je marsikdo mislil, da bo stal spomenik že čez nekaj mesecev ali pa vsaj čez leto dni.

Toda treba je bilo ogromno podrobnega dela, predno je odbor zbral toliko denarnih sredstev, da je bilo mogoče praktično misliti na uresničenje te lepe misli. Šele letos bomo Slovenci sicer skromno, zato pa tem priskrbenje oddolžili spominu velikega kralja in mu postavili pred slavno mestno hišo v Ljubljani spomenik. Temelj spomenika je že položen, danes so zazidali vanj spominsko listino in 6. septembra bo spomenik svečano odkrit. Današnja svečanost je uvod v velike svečanosti, ki bodo združene z odkritjem spomenika kralju Petru v Ljubljani.

Izvršni odbor je sklical za danes v mestni posvetovalnici skupno svečano sejo častnega predsedstva in reprezentančnega odbora, da poroča o akciji za postavitev spomenika kralju Petru in da bi mogel širši forum naše javnosti odobrovo delo presoditi in odobriti. Današnje seje so se udeležili med drugimi brigadni general D. Popovič v zastopstvu komandanta dravske divizije, mestni župan dr. Puc, ljubljanski škof dr. Rožman, rektor univerze dr. Šerke, predsednik bivše Narodne vlade g. Pogacnik, dvorna dama ga. Tavčarjeva, predsednik upravnega sodišča v Celju dr. Vrtičnik, direktor finančne direkcije dr. Pavalej, zastopnik Delavske zbornice g. Uradnik, predsednik inženirske zbornice ing. Šuklje, zastopnik Sokolske župe dr. Pippenbacher, zastopnik Jugoslovenske gasilske zveze g. Mikuz, nadalje zastopniki Narodne Odrbane, Jadranske Straže, CMD, Vodnikove družbe, Slovenske Matice, Sože, raznih stanovskih organizacij in društev, dočim so se gg. ban in podban, minister dr. Kramer, direktor državnih železnic dr. Borko, predsednik viš. dež. sodišča dr. Rogina, škof dr. Andrej Karlin, nadškof dr. Bonaventura Jeglič, minister ing. Dušan Sernee, ing. Vinko Stergar, dr. Danilo Majaron, Franjo Žebot, Anton Sušnik, dr. Niko Zupančič, Karl Škulj, Ivan Vesenjaki itd. opravičili.

Poročilo predsednika izvršnega odbora

Sejo je otvoril ob 11. predsednik izvršnega odbora g. inž. Ladislav Bevc, ki je iskreno pozdravil udeležence in se jim zahvalil za pozornost, izkazano izvršnemu odboru. V daljšem, pregledno sestavljenem, s statističnimi podatki in dokumenti podprtem poročilu je razvil ves historijat akcije za postavitev spomenika kralju Petru v Ljubljani. Izvršni odbor je imel zelo težko nalogo. Vsako nabiranje prostovolnih prispevkov, da, celo za tako vzvišeni namen, gre pri nas zelo težko, ker ljudje nimajo denarja. Odbor si je moral pomagati na vse načine. Da bi nabiralo karkoli čim bolj razširši, je založil za 800.000 Din nabiranih blokov in jih je dobno polovico razposlal širom Slovenije. Že ta akcija bi morala v normalnih razmerah vreti toliko, da bi lahko postavili skromen spomenik, toda na bloke se je nabralo komaj 62.000 Din, nad 1000 blokov je pa še zunaj in odbor prosi, naj jih ljudje čim prej vrnejo, za prodane pa obračunajo.

Vsa nabiralna akcija, združena z dolгим napornim delom in naravnost ogromnim pisarniškim obratom, je vrgla 482.000 dinarjev. Spomenik sam stane 275.000 Din. Prišteti je treba še druge stroške, ki pa niso tako veliki, da bi bil ves nabrani denar porabljen. Odboru bo ostala še lepa vsota, ki jo bo porabil v dobrodelne namene. Zanimivo je, da so vrgle samo obresti toliko, da so bili več kot kriti vsi stroški za pisarniški obrat, ki ni bil majhen, če pomislimo, da je bilo treba zbirati prispevke za spomenik tako rekoč od moža do moža. Odbor je dobil torej na obrestih toliko, da iz sredstev za spomenik ni nič porabil. Zanimivo in značilno je tudi, da so darovali za spomenik večinoma naši mali ljudje in le ena petina vseh prispevkov gre na račun premožnejših podedincev in ustanov.

Predsednik izvršnega odbora je podrobno omenjal vse faze akcije za postavitev spomenika, navajal je podrobno raz-

loge, ki so privedli odbor do tega, da je izpremljal svoj prvotni sklop, da bo najprej razpisal natečaj za osnutke in napravil proračun in šele potem začel zbirati denar. Pojasnil je tudi, kako je prišlo do tega, da bo stal spomenik pred magistratom.

Govornik je tudi omenil, da je dobil izvršni odbor glede na zlobne vesti o tem, da njegovo poslovanje ni v redu, popolno zadoščenje, ko je g. ban odredil revizijsko komisijo, ki je našla vse v vzornem redu tako, da je bil v celoti vzpostavljen dober sloves o neomadeževani časti in poštenju poedinih članov odbora in njegove celote. Glede programa odkritja je govornik omenjal, da je vložena prošnja za brezplačno vožnjo, ki bo najbrž dovoljena. Odkritje bo, kot rečeno, 6. septembra dopoldne.

Predsednik je zaključil svoj govor z besedami: »Veseloštevna gospoda! Iz tega poročila blagovolite posneti, da je storil odbor vse, da je v izredno težavnih okoliščinah mogel izpolniti nalogo, ki ste mu jo bili poverili pred 5 leti s tem, da ste odobrili njegove načrte ter s svojim ugledom in simpatijami zajamčili uspeh njegovega dela. Ko zaključujem svoje poročilo, mi je v ime izvršnega odbora čast prositi, da ga blagovolite vzeti s pritrilom na znanje.

Priznanje izvršnemu odboru

Po odobravanju, ki je sledilo predsednikovemu govoru, je predlagal predsednik Slovenske Matice g. dr. Lončar, naj zbor izreče zahvalo za težko in vestno delo Odboru za postavitev spomenika, kar so zborovalci sprejeli z aplavzom in klici: »živjole, ki pomenijo najlepše zadoščenje za vse prestane intrige in premagane ovire.

Spominska listina

Na kratko je predsednik inž. Bevc še opisal listino, ki jo je na koži natiskala Delniška tiskarna prav tako, kakor je preskrbeli tudi bakreno poniklano puščico, ki je okrašena z naznačenimi obročki in malimi dekorativnimi ročaji na krajih. Listina, ki je vzdignana v temelju spomenika, kakor tudi puščica, sta izdelani po načrtih arhitekta inž. Omahna ter delata zopet čast naši umetnosti in Delniški tiskarni. Listino krasijo velika inčijalka, ki je v slogu starih rokopisov bogato okrašena z ornamentom v modri, zlati in rdeči barvi, zlate so tudi začetne črke imena kralja Petra in njegovega naslova, rdeče so vse ostale začetnice, ostale črke so pa modre barve.

V nizkem, svetlo poliranem podstavku za spomenik kralja Petra je izklesana odprtina, ki sta v njo inž. predsednik Bevc in odbornik Sterlekar v priložnosti gostov in množice gledalcev položila puščico z listino, ki jo je prej predsednik inž. Bevc prečital in se glasi:

Koncem leta 1918 so izvojevali Slovenci svobodo, ko so zvezali svojo usodo z usodo Srbov in Hrvatov, borečih se prav tako za svobodo vseh, in jo položili v roke kralja Petra.

Izhajajoč iz ljudstva, živeč v njegovi sredi v radostnih in bridkih dneh in vodeč ga v neenaki borbi k zmagi, je kralj Peter simbol nesebičnega naroda, borečega se za svobodo, in svetel vzor, da se borec za svobodo ne sme ukloniti. Zmaga njegova je bila obenem zmaga Slovencev.

Iz hvaležnosti mu postavijo Slovenci leta 1931 spomenik, ki ga je izklesal akademski kipar Lojze Dolinar.

Odbor za postavitev spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani.

Vzdignane listine

Ko so si gostje z občudovanjem ogledali krasno delo, je predsednik inž. Bevc povabil navzoče k vzdiganju listine pred mestno hišo.

Kakor sta funkcionarja odbora položila listino v odprtino v podstavku iz temnega podpeškega kamna, je položil kamnosek na njo ploščo iz istega kamna ter jo zazidal. S tem je bila točno ob 12. končana svečanost, ki ji bo sledila velika slavnost ob odkritju spomenika dne 5. in 6. septembra.

En izvod listine je torej vzdignjen, drugi izvod bo shranjen v rodbinskem arhivu kraljevskega doma, tretji izvod v arhivu mestne občine ljubljanske, četrti izvod pa v arhivu odbora za postavitev spomenika.

Španija v novem ognju revolucije

Položaj je čimdalje bolj kritičen — Po vsej državi vlada izjemno stanje — Preki sod v funkciji

Madrid, 25. julija. Položaj v Španiji se je nenavadno zaostroval. Prvotni stavkovni pokret se spreminja vedno bolj v veliko revolucionarno gibanje, kojega cilj pa za enkrat še ni viden. Ne da se še reči, ali gre za zgolj za komunistične nemire, ali pa imajo izgrede, ki zavzemajo vedno večji obseg, globlje politično ozadje. Najbolj kritičen je položaj v sevillski provinci, kjer vlada vedno bolj izgubljata na terenu. Iz mesta Seville se je pokret razširil tudi v vse večje provincijske kraje tako, da je prav za prav vsa dežela v revolucionarnem ognju.

Tudi v Madridu samem je položaj skrajno napet. Napadi stavkajočih na policijo in državna oblastva se rapidno množijo. Vlada zaseda permanentno in izdaje vedno nove in vedno strožje

ukrepe za vzdrževanje miru. Vojaštvo je tako rekoč mobilizirano in v najstrožji alarmni pripravljenosti. Vsa javna poslopja so zasedena z močnimi oddelki vojaštva in zastražena celo s topovi. Tudi vojno sodišče je že začelo funkcionirati.

V Seville sodijo po prekem sodu in so tekom včerajšnjega dne obsodili 12 revolucionarjev na smrt. Smrtna kazen je bila takoj izvršena. V sevillsko luko je prispela tudi vojna ladja, ki ima nalogo takoj streljati na mesto, čim bi se pojavili večji nemiri. Vlada ima poročila, da pripravljajo sindikalisti, ki so zelo gorčeni zaradi razpusta njihovih organizacij, velikopotezen puč. Zaradi tega so bili izdani najstrožji ukrepi. V toku zadnjih dveh dni je bilo v pouličnih bitkah 11 mrtvih in 145 hudo ranjenih.

Največja ekspedicija v polarne kraje

Od treh strani bodo naskočili tajnost večnega ledu — Sestanek »Grofa Zeppelina«, podmornice »Nautilus« in ledolomilca »Maligna« na severnem tečaju

Berlin, 25. julija. Zrakoplov »Groß Zeppelin« je včeraj ob 9.45 dopoldne startal k svojem letu na severni tečaj. K startu se je zbralo ogromno občinstva, ki je pogumnim letalcem in ostalim članom ekspedicije priredilo burne ovacije. Start se je izvršil gladko ter je zrakoplov včeraj prispel v Berlin, kjer je pristal popoldne okrog 5. V Berlinu so izpolnili za logo bencina, plina in olja. Vzeli so na krov še 10.000 kg bencina, 10.000 kubičnih metrov plina in 4000 kg olja. Davi ob pol 5. je zrakoplov startal k drugi etapi svojega poleta ter krenil v Leningrad, od koder bo v ponedeljek vzletel v polarne kraje.

Istočasno je krenila iz angleške luke Wilkinsova podmornica »Nautilus«, s katero se namerava »Groß Zeppelin« sestati v polarnih krajih. Tam se bo pridružil tudi ruski ledolomilec »Maligna« tako, da bo to ena največjih ekspedicij v polarne kraje.

Češkoslovaški učitelji na Gorenjskem

Veliko navdušenje gostov za naše kraje — Priredjen sprejem na Bledu

Bled, 25. julija.

Včeraj jutraj so se poslovili od naše države češkoslovaški učitelji, ki so se mudili ves mesec julij v naši državi. Obšli so vse najzanimivejše kraje Jugoslavije, dalje časa so se mudili v Makarski in ostalih kopališčih, v Ljubljano pa so prišli naravnost s Plitvičkih jezer. Ljubljansko učiteljsko, člani JC lige, zlasti pa češkoslovaški konzulat, je preskrbel prav vse za prijetno bivanje dragih gostov, ki jih je prevzel v oskrbo olovaški rojak, g. Klasek, češkoslovaški podkonzul g. Cihelka pa je aranžiral prijateljski večer.

Pri večeršnjem jutranjem gorenjsko so prišli pozdravit odhajajoče izletnike ljubljanski učitelji, glavni tajnik JUJ g. Kobal jim je želel prijetno pot in jih je še povabil v našo sredo, voditelju izleta, ravnatelju g. Mlejnku iz Brna je pa izročil krasno izdajo Novakovega »Risanja«, ki ima prav lepe slovenske narodne ornamente.

Češkoslovaške izletnike so spremljali na Gorenjsko v imenu JUJ g. Kuš iz Loma pri Trzinu, predsednik Učiteljskega društva zbora g. Drago Supančič in g. Jože Župančič iz Litije.

Ni lepšega, kakor je vožnja v ranem jutru po naši Gorenjski. O tem so si bili izletniki edini. Na ljubljanskem aerodromu so opazovali start »Lojzeta« in »Ljubljane«, Sorsko polje se je pravkar prikazovalo iz meglenih kopren, pridni kmetovalci pa so že delali na polju. Pestro menjava krasnih prizorov je očarala goste. Kranj z veličastnim ozadjem, modrikast trak Save, ki hiti ob železnici, pa zopet gorenjski planinski velikanji... Gostje so venomer vzklicali: O lepoti Jugoslavije moramo pripovedovati našim solarjem in prijateljem.

Potovalna pisarna

Važne informacije za one, ki hočejo potovati po svetu

Jugoslavija:

Velika ekskurzija na Poljsko. O priliki mednarodnega kongresa esperantistov v Krakovu priredi Jugoslav. espr. društvo skupno s »Putnikom« ob 30. julija do 10. avgusta veliko ekskurzijo v Krakov. Potovanje stane za osebo: A) Din 2175, B) Din 1835 in C) Din 500. Odhod iz Ljubljane 30. julija ob 12.01, iz Maribora ob 14.23 preko Pragerskega in Budimpešte. Na povratku preko Dunaja. Programi se dobe pri »Putniku«.

Stoletnica rojstva Francetke Levstika v Vel. Laščah. Proslava se vrše 25. in 26. julija ter je dovoljena četrtinska vožnja. Velika proslavna skupščina na Brezjah, 26. julija. Cel vozni listek s potrdilom o udeležbi velja za brezplačen povratek.

Petstoletnica šibeniške katedrale Sv. Jakoba v Šibeniku. 50 odst. popusta ob 23. julija do 23. avgusta. Cel vozni listek s potrdilom »Putnika« v Šibeniku, da si se proslave udeležil, velja za brezplačen povratek.

Razstava »Aero-Auto-Radio« v Bukarešti, 30. avgusta do 27. septembra. Udeležnikom je dovoljena polovična vožnja na povratku.

Velesojem v Subotici se vrši od 14. do 18. avgusta.

Polovična vožnja v Dubrovnik. Članom Hrišćanskih zajednic mladih ljudi iz naše države in iz inozemstva za potovanje na počitnice v Mlino pri Dubrovniku je dovoljen 50 odst. popust. Olajšava velja od 1. julija do 1. septembra.

Italija:

Avugustove slavnosti v Opatiji. Opera v naravi, koncerti (pevci svetovnega slovesa), velike slavnosti ob obali, golf itd. Po železnicah 50 odst. popusta.

Italijanski vizum je za češkoslovaške, egipt., poljske, rumunske in turške državljane odpravljen s 1. julijem.

Madžarska:

Za »Dan sv. Stefana« v Budimpešti dovoljujejo madžarske železnice na podlagi tozadevne legitimacije, ki stane Din 20, 50 odst. popusta. Potovanje nastopi lahko od 15. do 20. avgusta, povratek pa od 20. do 23. avgusta. Vizum je odpravljen, vendar morajo potniki v roku 24 ur dati potrditi svoj potni list pri kr. ogr. zunanjem ministrstvu, Budapešt, Fővámter, 1. odd. za potne liste, kjer se plača samo tretjino pristojbine.

Krožne karte, Madžarske železnice so uvedle znižane krožne karte. Popust znaša 33 odst. Vojni listki veljajo 60 dni. Vožnja lahko prekine na vsaki postaji proti potrdilu postajnega činika, v Budimpešti pa brez vsakih formalnosti.

Švica:

I. Švicarska bihigijenska in sportna razstava »Hyspac« v Bernu se vrši od 24. julija do 30. septembra. Popust na železnice 50 odst. na cene osebnega vlaka in sicer tako, da veljajo vozovnice za brezplačen povratek v 6 dneh. Za brzo vlak je treba plačati vso pristojbino.

Avtohusni promet.

S 2. julijem je otvorjena nova avtobusna proga Wien-Graz s postransko progo Mürzzuschlag-Mariazell. Proga Wien-Graz, ki vodi preko Semmeringa, je dolga ca 180 km, Mürzzuschlag-Mariazell ca 40 km.

Zračni promet.

Češkoslovaška drž. aerolinija je uvedla za 50 Kč znižane vozovnice za Karlove Vare od sledečih postaj: Praha, Brno, Bratislava, Košice, Užhorod, Zagreb. Vožnja

Tabor ljubljanskih gozdovnikov na Dolenjskem

Na Otočcu blizu Novega mesta so se utaborili in počitijo se prav dobro

Ljubljanski gozdovniki so se odločili postaviti letos svoje letno taborišče na Dolenjskem, da tako spoznajo tudi ta del naše lepe Slovenije. Da so to storili, se prav nič ne kesajo, ker so dobili prostor, ki je pravi raj.

Odvaj sem se prijaznemu vabilu gozdovnikov in jih v njihovem kraljestvu obiskal. Ko sem došel v Novo mesto, sem se po zelo prebrani poti napotil proti St. Petru in od tu na Otočec. Za gradom ob desnem bregu Krke se še od daleč vidi bel šotori, domovi naših gozdovnikov. Nadvse ljubezni lastnik graščine, grof Karol Villavicencio-Margheri je dal gozdovnikom ne samo dovoljenje, da se smejo naseliti na njegovem svetu, temveč jim je tudi dovolil, da si smejo v okolici polskati kurivo za večni ogenj, ki mora v taboru goreti noč in dan.

Ko sem vstopil v taborišče, me je pozdravil taborovodja Črni Mustang, ki je drugače ljubljanski akademik, v taboru pa neomejeni gospodar in vladar. Razume se, da so pritekli tudi vsi drugi gozdovniki in gozdovnice, ki so valj skoraj ves božji dan v kopalnih oblekah in zagoreli kot zamorci.

Takoj ob prihodu so mi seveda razkazali svoje kraljestvo, katerega jim zavladam. Ob bregu Krke, ki je tu čudovito lepa in topla, se razteza velik pašnik, raven kot šahovska deska. Na tem prostoru stoji v polkrogu šotori — kakih 20 po številu — v sredini plapolajo na visokem drog rodove zastave, pred njimi pa gorl vedni ogenj, okrog katerega so sedišča za nočne posvete.

Zivljenje v taboru je lepo. Zjutraj ob 7. uri je budnica. Ko sadoni lovski rog, mora biti vse pokonci. Potem sledi umivanje in pospravljanje šotorov, pridne kuharice pod vodstvom sester Zirkelbach pa skuha medtem zajtrk, — okusen kakao na mleku. Potem sledi telovadba, igre v naravi, gozdna šola, isletje, pouk o gozdovništvu, pouk o sanitetstvu itd. Popoldne je obed. Po obedu počitek. Med popoldnikom, ki traja 2 uri, mora biti v taborišču popoln mir. Popoldne je kopanje, igranje »woleyballa« in »waterpolo« v vodi. Razume se, da se vrste tudi druge gozdovniške igre. Ob 19. uri je večerja, nakar imajo gozdovniki prosto in smejo tudi na kratke izlete, seveda vse le z dovoljenjem taborovodje. Ob 9. uri je taborni posvet, katerega otvori taborovodja s primernim nagovorom, nakar sledi godba, petje, deklaracije itd. Ob 22. uri, ob sobotah in nedeljah ob 23. uri, taborišče zaspi.

V taboru sem svedel marsikaj lepega iz življenja gozdovnikov. Tako se n. pr. ponašajo s činom, ki kaže, kolike vrednosti je pouk o prvi pomoči v sili v taboru in o pomaganju pri nesrečah. V Krki je pred očmi gozdovnikov utonil 24 letni kmečki fant, domačin. Gozdovniki so jadrno skočili v vodo, ga po vseh predpisih za rešitev utopljenca potegnili iz vode in ga potem z nad polurnim umetnim dihanjem rešili. Razumljivo je, da je vsa okolica zvedela za ta človekoljubni čin in so zato gozdovniki deležni vseh simpatij. V taboru imajo tudi svoj orkester. Za pramaša na violini imajo Ramona, ki res lepo svira violino, sekundira mu taborovodja sam na gitaro. Ko so dobro razpoloženi, privlečejo na dan še druge instrumente, da nastane pravcati »jazze«. Gozdovniki imajo pa tudi svoje športne klube in sicer S. K. »Latrinac«, ki je že tri leta star in novi S. K. »Odis«. Klubi imajo, kar je povsem razumljivo, tudi svoje »drukarje«. V taboru so izdali tudi eno številko lastnega lista s poudarjenim naslovom »Glas narodov«. Tu je poleg dnevnih novic kar mrgolelo pritožb na taborno vodstvo. Taborno vodstvo je zato list ukinilo. V začetku sta v taboru vladali dve struji, ki sta imeli tudi svoje tajne klube, za katere pa se je v taboru vedelo. Vladajoča stranka je imela klub »Orna roka«, medtem ko je opozicijska imela klub »Strahovladi«. Konec obeh klubov in strujam je napravil energični taborovodja, ki je oba kluba kratkoma razpustil in zill gozdovnike v eno nedeljivo celoto.

Gozdovniki, posebno oni starejši, pa imajo tudi izven taborišča svoje opravilo. Prav radi hodijo kmetom pomagat na polja. Tako hodijo orat, mlati, kositi in kar je takih opravil, na katere se gozdovniki spoznajo. Kmetje radi vidijo te pomagale in tudi niso skopji, kadar je treba dati hrane in kak drug prigrizek. Zvečer se pa zbirajo okoličani pri gozdovnikih in se udeležujejo nočnih posvetov. Posebno radi prihajajo fantje, ki so za gozdovništvo nenavadno navdušeni. Ko sem bil sam v taboru, je prišel mladi grajski pastirček Maksel s svojo mamico in sta nam zapela lepe domače pesmice. Pastirček Maksel je v taboru vedel kot doma in je s vsemi najljubši prijatelji. Omeniti moram še veletrgovino, ki so jo imeli v taborišču. Nekaj podjetnih gozdovnikov je nabralo cele košare lepih borovnic in začel se je promet v velikem šotoru. Seveda se niti na denar, temveč za borovnice lepo bratsko delili z onimi, ki še niso vedeli, da je v okolici toliko slastnega sadeža. Danes veletrgovine ni več, ker vedno bolj se dobe najboljšje borovnice. Tako je, da kuhinja laborna funkcionira in gozdovniki s njo zadovoljni. V taboru imajo tudi pravega in pristnega Mahatmo Gandhija. Mlad gozdovnik je na las podoben temu velikemu Indijcu in zato je dobil njegovo ime. Ko natakne

na nos očala, imaš pred seboj celoga Gandhija.

Gozdovniki prav radi hodijo na izlete in so tako še obhodili vse sosedne hribe in kraje kakor n. pr. Gorjance, Trško gor. Pleterje, St. Jernej, Mokronog itd. Večkrat so vabljani h graščakom in graščakinjam, ki jih gostoljubno sprejmejo ter jih navadno bogato pogoste.

V taboru sem našel mnogo starih prijateljev, kakor n. pr. malega, sedaj že velikega Volka, Marjana, Vladka in kdo bi mogel našteti vsa imena teh divjih mož, ki gredo vsako poletje za štiri tedne iz območja mestnega zidovja v prelepo naravo. V taboru je letos nekaj nad 40 gozdovnikov. Tudi tu se posna pri starših kriza in pravili so mi, da so mnogi plakali, ker niso mogli od doma. Gozdovniški rod bi mnogim rad pomagal, pa je brez sredstev, pomoči pa od nikoder nima. Tak pokret, kakor je gozdovniški, bi moral naleteti na razumevanje vseh merodajnih činiteljev. Pomisliti bi bilo treba, da je le narodu in državi v korist, če dobimo zdrav in krepak rod. In tak rod dobimo le potom gozdovništva in skavtstva.

Ljubljanski gozdovniki so mi naročili, naj pozdravim vse njih domače in povem, da se imajo prav dobro in da se vrnejo v turek 28. t. m. z večernim vlakom. Ob enem so mi naročili, naj bom tolače njihovih toplih želja, da bi tudi merodajni krogi uvideli veliko korist taborenja in jim vsaj prihodnje leto naklonili izdatnejšo podporo in omogočili tudi revnejšim počitnice v prosti naravi. Upam, da ta apel ne bo zaman.

Gozdovniki na Otočcu: Mdr z vami! B. M.

Sokol

— Sokolska župa Ljubljana, Jutri, 26. t. m. se vrši v Velikih Laščah velika svečana proslava 100letnice rojstva Frana Levstika, pesnika in narodnega probuditelja ter soustanovitelja »Južnega Sokola«. Vabimo članstvo vseh društev naše župe, predvsem pa članstvo naše sokolske Ljubljane in okolice ter ribniške doline, da se udeležijo proslave v čim večjem številu v k r o j u. Vožnja četrtinska. Odhod iz Ljubljane ob 7.25 gl. kol. Potrebne legitimacije za četrtinsko vožnjo se dobe pri »Putniku« v hotelu Miklič. Zdravo! — Župna uprava.

— 25letnica škofljeljskega Sokola. Sokolsko društvo v Školji Loka proslavi 1. in 2. avgusta svojo 25letnico z razvitjem naraščajkega prapora.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 25. julija.

Uradnica Roza N., stanujoča na Vodovodni cesti, je te dni pomoči prestala obilo strahu. Bilo je okrog 3., ko je nenadoma začela zunaj pred hišo neke korake, ki so se ustavili pod njenim oknom. Kmalu se ji je zazdelo, da nosi nekdo pod okno razne predmete in da se je povzpela na njeno okno moška postava. N. je imela okno odprto, zato se je moškega silno prestrašila in začela klicati na pomoč. Njenega vpitja se je neznavec, ki je prišel prav gotovo z namenom krasti, naposled vendarle zbal, skočil je na tla in zbežal v noč. Zjutraj je našla N. pod oknom nakopičene več opeke, ki jo je pristavil neznavec, da je lažje zlezal na okno.

Pod stanovanjem magistratnega uradnika Engelberta G. v Vrhovčevi ulici 1 so pridridali pomočnjaki v eni zadnjih noči pravega mačji koncert. Ostalo pa ni samo pri žalostnem kričanju, marveč so začeli pomočnjaki razgrajati na vso moč. Slednjič se je G. naveličal kričanja, odprl je okno in jih pozval, naj utihnejo. Takrat šele pa so postali pomočnjaki najbolj divji. Eden je pobral kamen in ga prišel metati v prvo nadstropje, kjer je stal G. pri oknu. S kamnom pa ni zadell njega, marveč mu je razbil šipo in 50 Din vredno cvetlično vazo. Kakor je doznal G., so bili pomočnjaki sami mladi pobalini, ki jih zdaj zasleduje policija.

Na novi stavbi Tomažičeve hiše na Dunajski cesti je bil okraden včeraj popoldne zidarski delavec Anton Dragar iz Ihan. Dragar je obesil svoj suknjič v prtičju, dočim je bil sam zaposlen v zgornjih sobah. Predno je odšel z dela, pa je Dragar ugotovil, da mu je neznani storilec izmaknil suknjič in okrog 300 Din vredno srebrno uro z verzičico.

Izredno srečo je imel včeraj tesarski pomočnik Albin Kriznik. Fant se je predvčeršnjim kopal v Savi pri tržiškem mostu nad Kranjem. Obloke je imel seveda na prostem in je veselo capljal po vodi. Doživel pa je hudo razočaranje, kajti ko je zlezal iz vode, je opazil, da mu je izginila vsa obleka s čevlji vred razen srajce. Kriznik je bil v nemali zadreg in si je moral nekaj obleke izposoditi, da je mogel nazaj v Ljubljano. Včeraj ob 11. je bil Kriznik pred glavnim kolodvorom, kjer pa je nenadoma opazil mladega človeka, oblečenega v njegove hlače in obutev v njegove rjave čevlje. Kajpak Kriznik ni čakal, marveč je takoj stopil do najbližnjega stražnika in povedal svojo zgodbo. Mož postave se je podvilal in mladega neznanca takoj aretirali. Bil je 25-letni samski Šofer France P., doma iz Solkana, ki pa je bil zadnje čase zaposlen kot poljski delavec v župnišču v Kranju. P. je takoj priznal, da je res ukradel Kriznikovo obleko, in izpovedal, da je svojo raztrgano skril v

stabilizator blizu oči, ki mu jih pravi Tadej. Arhivirano P. so poklicali v zapora.

V splošno bolnico so smoti pripeljali 30-letnega neznanca Ivana M. iz Vevč. Vevča se je nedavno iz Švice, kjer je pomagala svojji sestri, ki je imela tam gostilno. Sestri pa je prišla v finančne zadrege in jo gostilno zaprla. Ivana je bila nenkrat ob službo, vrnila se je domov, kjer je čakala na službo, ki je pa ni dobila. Postajala je čedalje bolj potrta in je naposled sklenila končati si življenje. S prihranki si je kupila samokres in si smoti okrog 19. pognala pri sv. Urhu nad Vevčami kroglo v prsni tla nad srcem. Komaj pa je ustrelila, je začela za seboj korake delavcev, zaradi česar je s kroglo v telesu odhitela po poti nazaj proti Vevčam in povedala bratu, kaj je naredila. Bratje vse razburjen takoj obvestili reševalno postajo v Ljubljani in so nesrečno obupanko že zvečer pripeljali v splošno bolnico, kjer so jo operirali.

Oficijelni zastopniki na Levstikovi proslavi

Nj. Vel. kralj Aleksander je imenoval za svojega zastopnika na jutrišnji proslavi Levstikove 100letnice v Velikih Laščah polkovnika g. Jovana Cvejiča, komandanta 40. p. p. Triglavskega, komandanta dravske divizije, divizijskega generala g. Iliča bo pa zastopal komandant mesta, general g. Dragomir Popovič, in tudi škof g. dr. Gregorij Rožman, ki bo jutri zadržan na Brezjah, pošlje na slavnosti svojega zastopnika, ban g. dr. Drago Marušič se pa popoldne pripelje v Vel. Lašče iz Poljanske doline, kjer bo popoldne v Gorenji vasi kumoval praporju Sokolskega društva Poljane—Gorenja vas.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 25. julija, katoličani: Jakob, pravoslavni, 12. julija, Boljedrag. Jutri: Nedelja, 26. julija, katoličani: Ana, pravoslavni, 13. julija, Jana.

DANŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: 3 + 1 = 2.

Kino Ideal: Zaprt.

Beneška noč v Tivoliju.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Kino Matica: 3 + 1 = 2.

Kino Ideal: Zaprt.

Beneška noč v Tivoliju.

Tekme za plavalno prvenstvo LPP.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Sušnik, Marlin trg; Kurak, Gosposvetska cesta 10.

Mleko in mlečni izdelki

Iz poročila Centr. mleč. društva za junij. Porast mlečne produkcije v mesecu maju je bil točno tolik kot porast majske produkcije aprilskega. (17 %) Pravzaprav je ta porast minimalen in je posledica zakasnele oziroma neugodne pomladi.

Da prodaja mleka ni narasla v istem razmerju s produkcijo, je pripisati dejstvu, da so v mesecu maju tudi nekatere sirarne oddajale mleko za konzum, dočim ga sedaj zopet predelavajo. Za deputate in kolo računamo 3 % od prejete množine.

Porast produkcije ementalnega sira se more smatrati kot povsem normalen ter je največ posledica planinske sezijske. Prodaja je bila nižja kot prejšnji mesec, ker so stare zaloge razprodane. Povpraševanje je živahno in zlasti po boljšem blagu, ki pa ga primanjkuje.

Produkcija masla ne kaže nobenega dviga, če tudi smo sredi tajske sezijske, ter masla prav za prav primanjkuje. Vendar pa je interes za maslarstvo precej padel zaradi konkurence iz Hrvaške in slabega vnovčenja posnetega mleka.

Pri cenah je ugotoviti sledeče zanimivosti:

Najvišje cene so ostale skoraj nespremenjene, pač pa so se najnižje cene pomaknile precej višje.

Pocenitev ementalca v nadrobni prodaji (la.) je posledica manj trpežnega blaga, katerega prodajo mlekarne forsirajo.

Trapistovski sir se je v prodaji na drobno nekoliko podražil zaradi sezijske, večjega povpraševanja od strani delavcev i. sl. V prodaji na debelo so cene popustile, ker se trgovci vsled vročine na zalogo z večjimi množinami in pa vsled konkurence iz Hrvaške.

Najbolj je poskočil Ila. ementalce v prodaji na debelo, kar je predvsem posledica sezijske in pa dejstva, da so zaloge starega preležanega blaga (ki je bilo prav za prav škart) razprodane.

Po dosedanjih opazovanjih in poročilih bi bila približna prognoza za bližnjo bodočnost tale:

Zaradi suše v mesecu juniju bo letina jesenske krme in okopavin v najboljšem primeru srednje, v nekaterih okoliših celo minimalna. Z ozirom na to je pričakovati tudi k večjemu srednjo produkcijo mleka in izdelkov.

Konzum sira je še od lanske krize sem vedno razmeroma visok in vse kaže, da na tej višini tudi ostane. Ponudbe ementalnega sira iz južnih krajev so skoraj prenehale in Hrvaška letos celo sama kupuje velike zaloge.

Opozorilo avtomobilistom

Ljubljanska sekcija Avtomobilskega kluba je prejela od cestnega nadzorstva v Novem mestu II. sporočilo, da se bodo pričela popravilna dela na lesenih mostovih v Kostanjevici in sicer z dnem 29. t. m., katere dela bodo trajala predvidoma 14 dni. Tovorni avtomobilski promet bo na tej progi v tem času samo od časa do časa odprt, dočim bo vožnja z osebnimi avtomobili le nekoliko ovirana.

Sport

— Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani priredi 8. septembra t. l. kolesarske dirke na spornem prostoru SK Ilirije. Ob 13.30 zbirališče na Sv. Jakoba trgu. Nato skupni pohod vseh udeležencev z godbo na prireditveni prostor. Spored dirk: seniorska dirka, juniorska dirka, damska medklubska dirka, juniorska medklubska dirka, glavna dirka »Sava« dirka v vreči s kolesi, glavna pododborova dirka, polčeva dirka, medklubska dirka. Splošna določila. Vse dirke se vršijo na prostoru SK Ilirije ob 15.30. Vsak dirkač vozi na svojo odgovornost. Dirka se po pravilih Kotarskega saveza kraljevine Jugoslavije. Dirka je odprta za vse klube, kateri so vključeni v Kotarskem savezu kraljevine Jugoslavije. Povratek na start se označi s daljšim zvonjenjem. Vsak dirkač dobi svojo številko z vplačilom po 10 Din, ki se pri vrnitvi številke vrnejo. Nalogom vodstva dirke se mora vsak dirkač brezpogojno pokoriti. Protesti se vpoštevajo najkasneje 10 minut po izvršitvi točki z vplačilom zneska 50 Din, kateri znesek se vrne, ako je protest odobren. Vodstvo dirke se pridržuje pravico spremembe programa.

Pri zdravniku.

— Vaš mož mora imeti popon mir. Predpisal sem mu tole uspavalno sredstvo.

— Kda naj mu ga pa dam, gospod doktor?

— Sploh ne, to je za vas, gospa.

Ob 100 letnici rojstva Franceta Levstika

Domovina mu je bila mačeha — Levstikovi dobrotniki — Mojster Levstikovega portreta

Ljubljana, 25. julija.

Levstik že ima svoje. Izkazala se je pravica in v zgodovini stoji visoka njegova osebnost brez madeža, ožarjena z mučeniško gloriozo in ovenčana z lovorjem slave. Zmagovalcu v boju za resnico odkrijemo jutri na njegovem spomeniku obraz, ki ga je moral sam skrivati, ker so ga opijevali farizeji.

Ko so me nove poslednje najhuje trgele in dunajski slovenski mladeniči me srečavali, gledaje v tla — toliko da niso pred menoj pljuvali — takrat jaz nisem imel ob čem živeti.

Solz ne more zadržati, kdor predica te besede brskosti. Kakor Krist na Olski gori trpi Levstik in moli za svoj narod.

Ko prekopljemo draga rajnega, je pri nas stara navada, da umijejo njegovo lobanjo z blagoslovljeno vodo in zavijejo v tančico.

Mi pa umijmo njegov bronasti obraz s solzami kesanja za one naše slavljene prednike, ki so ga opijevali, da je v trpljenju izdihnil s strtim srcem v temi.

Zakaj bi prikriivali narodu resnico pred obrazom onega, ki je umrl za njo? Povejmo mu, da je mučenik zaradi laži in krivice zblaznel...

Zavedni Slovenci so ga preganjali, da se je v srce zasmilil tujcem. In tujci so mu pomagali in ga tolažili.

Zato je naše sveta dolžnost, da se z največjo hvaležnostjo spomnimo vsaj glavnega dobrotnika potrdnega, uklenjenega genija. Bilo je več visokih gospodov v ministristvu na Dunaju, ki danes imenujemo samo Levstikovega šefa sekcijskega svetnika dr. Franca Wagnerja, samo ob sebi umljivo pa je, da smatramo zasluge Miklošičeve že za splošno znane. Ob času, ko so proti Levstiku delali in rovarili ter intrigirali z najgusnejšimi lažmi slovenski prvaki složno s kranjskimi nemškimi veljaki in plemenitši, kakor so bili kranjski deželni predsednik Aleksander grof Auersperg, ministristki predsednik Adolf grof Auersperg, navplivnejši državni poslanec in nemški pesnik Anastasius Grün — grof Anton Aleksander Auersperg ter član gosposke zbornice Anton Hye, se je upal zavzeti za Levstika pošten in dobronameran Nemec.

Dr. Gottfried Muys

tedanji vodja ljubljanske Hejske knjižnice. Učenjak je bil trd Nemec, saj je bil rojen v Krefeldu v Porenju l. 1828. Študiral je na univerzi v Bonnu zgodovino, klasično filologijo in orientalistiko ter promoviral l. 1853. v Münstru. L. 1855. se je habilitiral kot docent na univerzi v Bonnu in predaval splošno svetovno zgodovino. l. 1859. je postal redni profesor na univerzi v Lvovu. A poljska slahita je za zatirani narod čutečega profesorja pregnala, da je l. 1863. zapustil univerzitetno stoliico in se preselil dne 30. julija 1865. za vodjo knjižnice v Ljubljano. Dne 13. maja 1872. se je oženil z Olgó Heinricherjevo, ki je bila po svojih prednikih Slovenka iz Seiške doline. Hčerka višjega deželno-sodnega svetnika Ivana Heinricherja v Gradcu je bila zavedna Slovenka in panslaviška ter je gotovo vplivala tudi na mišljenje svojega moža.

Romanist in germanist ter zgodovinar dr. Muys, ki je napisal tudi znamenito knjigo o slavnem nemškem zgodovinarju Mommsenu, je bil pravico ljuben znanstvenik ter smatral Slovence vedno za avtohtoni narod v naših deželah. Jasno je zastopal svoje prepričanje, da se Nemci v naših krajih nimajo pravice udeleževati in se jim zato tudi ni pridružil v narodnostnem boju. Na slovenskem ozemlju je smatral slavistiko za glavno stroko Hejske knjižnice in zato je iskal slavista, ki ga je našel v Franu Levstiku.

Družina dr. Muysa je prijateljsko občevala z družino ministra Plenarja in temu prijateljstvu se imamo zahvaliti, da je ostal Levstik pri življenju takrat, ko so ga najhuje preganjali. Kako vneto se je trudil pošten Nemec za Levstika, vidimo iz Levstikovih pism, kjer mu pesnik zagotavlja vedno prijateljstvo in hvaležnost. Ko je bil Levstik kljub vsem intrigam imenovan vendarle za skriptorja na licejski knjižnici v Ljubljani, piše ves srečen dr. Muysu:

»Zuallererst danke ich Ihnen herzlichst für Ihre freundschaftliche Gratulation zu einer Sache, welche nur Sie allein durchgesetzt haben.«

Ko se je Levstik vrnil v Ljubljano, ni občeval z nikomer več, le v družini svoje-

ga prijatelja dr. Muysa je bil kakor doma. Ko je jel bolehati in so opazili, da se na Levstiku kažejo posledice prestopnega trpljenja in da mu je jel pešati duh in se mu jel mračiti um, ga je hotela gospa Olga razvedriti in ga še bolj pogosto vabila na svoj dom. Levstik je bil pa že stirt in ni ga mogla več privabiti.

Plemeniti dr. Muys je umrl v Ljubljani l. 1898., pokopan je pa na Bledu, kamor ga je dal prepeljati njegov adoptirani sin g. dr. Franc Spiller-Muys. Tam leži tudi njegova dobra Olga, ki je izdihnila l. 1922.

France Levstik

Prižgimi jima svečice in položimo v eno hvaležnosti na njun grob!

Vsakdo, kdor čita zgodovino boja za Levstikovo službo v Ljubljani, se čudi, kako je bilo mogoče, da je celo kranjska deželna vlada, ki ji je predsedoval Levstikov nasprotnik Aleksander grof Auersperg in so v njej sedeli sami njegovi nasprotniki, ki so se z vso silo potegovali za svojega kandidata, nemškutarja Petra pl. Radica, — kako je bilo torej mogoče, da je ta deželna vlada ministristvu priporočila Levstika.

Pri deželnem predstestvu je bil tedaj gospodarsko-upravni referent v šolskih stvareh vlađni svetnik

Janez Hočevar

Ta rojak Levstikov je tedaj riskiral svojo službo, ko je na dosedaj še popolnoma nepojasnjen način uspel, da je iz Ljubljane prišlo v ministristvo priporočilo za Levstika namesto za Radica. Ta Hočevarjeva pomoč je vplivala odločilno na imenovanje Levstika. Visoki državni uradnik Janez Hozhevar je bil seveda vlađin mož skozi in skozi in nikdar ni pokazal, da je rojen Slovenec. Le, ko je bil v nesreči njegov prijatelj Levstik, je govorila Hozhevarjeva slovenska kri.

Rojen je bil Janez Hozhevar l. 1828. v Velikih Laščah in z odliko napravil gimnazijo v Ljubljani l. 1850., svoje pravoslovne študije pa l. 1854. v Gradcu. Po službovanju po Kranjskem in Hrvaškem se je leta 1861. vrnil v Ljubljano, kjer je l. 1869. postal gospodarsko-upravni referent v šolskih stvareh. Slovenski politiki, ki so bili tedaj nazadnjaški, so se borili proti novemu svobodomiselnemu državnemu šolskemu zakonu z vsemi svojimi močmi, a Janezu Hozhevarju je uspelo premagati vse ovire, da je končno ta napredni zakon leta 1873. stopil v veljavo. Deželni zbor se je udal Hozhevarjevemu prigovarjanju in njegova zasluga je, da smo Slovenci dobili moderno šolstvo. Umrl je Janez Hozhevar v Ljubljani l. 1889. Bil je čudovito marljiv uradnik in srčno plemenit človek, kar je najlepše dokazal s požrtvovalno zvestobo svojemu prijatelju Levstiku.

Ko je l. 1875. umrl Hozhevarju oče, mu je Levstik napravil nagrobni napis na velikolaškem pokopališču, kjer Levstik zlasti podčrtava dobroto:

sosedom rada pomagala, potrebnih nista odganjala... a na drugo stran je Levstik napisal pre-roške besede, ki jih danes čuti v srcu ves narod ob spominu na Levstikovega dobrotnika Hozhevarja in dr. Muysa: Hvaležen ves obilni rod spominja vaju se dobrot...

Kipar Svitoslav M. Peruzzi

Resnica je, da imamo, kolikor jih jaz poznam, vsaj dvojice kiparjev, ki sta umetnika: Berneker in Peruzzi; ampak Prešerna je napravil Zajec... in kadar Zajca več ne bo, bo nastalo zajčevstvo ter bo delalo spomenike sebi in svojemu narodu...

Imenoval sem Peruzija in sem rekel, da je umetnik. Napravil je za cesarjev spomenik osnutek, ki se mu je hudo ponesrečil — in glej, takoj je dobil naročila, Berneker je pa preklinjal svoj talent. Ampak, o Peruzzi, tvoja pot drži navzgor in kolikor višje boš stal, toliko manj bo naročil in z bridkostjo se boš spominjal na tiste čase, ko ti je zmota dodelila dopadaje narodovo. Stal boš v kotu, ko bo obiral Zajec kosti velike slave. Pozajči se!

Ivan Cankar: Se en simbol. Ko so izšla prva poročila o pripravah za

slavnost ob Levstikovi stoletnici v Velikih Laščah, je velika večina našega naroda z začudenjem čitala tuje zvenče ime Peruzzijevo, ki je napravil Levstikov portret za njegov spomenik. Skoraj pozabljen je umetnik v Ljubljani, ker že 21 let živi v Splitu, kjer vzgaja Dalmatincem kiparje na umetno-obrtni šoli.

Doma je Peruzzi iz Lip na Barju in oče njegov je bil v naših nacionalnih bojih med najodličnejšimi agitatorji za napredno slovensko stvar. Kot tak je umetnikov oče postal najboljši prijatelj dr. Ivana Tavčarja, Ivana Hribarja in drugih tedanjih veljakov.

Iz ljudske šole je šel Svitoslav M. Peruzzi na gimnazijo, kjer ga pa ni veselilo, zato je preprosil očeta, da mu je dovolil vstopiti na obrtno šolo v Ljubljani. Pri pokojnem profesorju Misu se je učil rezbarstva, a Gangl je naučil modelirati, praktično se je pa izveščal v Zagrebu. Na dunajski akademiji je bil pri profesorju Bitterlichu in tam se je seznanil tudi z Meštrovičem. Imela sta skupen atelje in od tedaj sta si umetnika najboljša prijatelja. Slavni Račičev mavzolej v Cavtatu sta delala skupaj in Peruzzi je zanj napravil velik relief Vstajenja. Za Ljubljano je napravil cesarjev spomenik, ki so mu ga pa naročniki hudo pokvarili. Čeprav ga Cankar ne šteje med njegova dobra dela, vendar še danes občudujemo nežni ženski akt na sedanjem Miklošičevem spomeniku. V vojni se je Peruzzi skrival za kranjskega Janeza, ki sedaj varuje pri Sv. Križu žrtve svetovne vojne.

Prvo nagrado je Peruzzi dobil tudi pri konkurenci za nagrobni spomenik Simona Gregorčiča ter napravil spomenik Janu Legi na njegovem grobu v Pragi. Najlepše umetniško delo je pa spomenik na grobu pesnika Antona Medveda na Zalah v Kam-

niku. Kaj je s spomenikom Adamiču in Lundru, še danes ne vemo natančno. Neki imajo spravljeno, kdaj ga pa postavijo, se pa ne ve. Tako so neke shranjeni tudi reliefi s prizori iz Prešernovega »Povodnega moža«, ki so namenjeni za šentjakobski most. Tudi Peruzzijev osnutek za spomenik ukrajinskega pesnika Tarasa Ševčenka v Kijevu je dobil prvo nagrado. Čudna usoda umetnika, ki mu povsod priznavajo prve nagrade, a ne realizirajo njegovih osnutkov. Mnogo je pa Peruzzi napravil portretov in manjših stvari in v zadnjem času moramo posebno omeniti odlično medaljo bana dr. Tartaglie, pozabiti pa tudi ne smemo prav dobrega spomenika kralju Petru na otoku Braču.

Peruzzi je miren delavec najsolidnejših kvalitiet, kar dokazuje tudi njegov izvrstno uspel Levstik, ki ga jutri odkrijejo v Velikih Laščah.

Radioprogram

Nedelja, 26. julija.

9: Jože Krošl: O kmetski izobrazbi; 9:30: Prenos cerkvene glasbe; 10:30: Versko predavanje: Rerum novarum (p. dr. Angelik Tominec); 11: Salonski kvintet; 12: Čas, dnevne vesti; 14: Prenos proslave 100 letnice rojstva pisatelja Levstika z Velikih Lašč; 1. Pozdrav predsednika; 2. Jenko: Molitev, poje moški zbor Glasbene Matice; 3. Slavnostna beseda; 4. Levstik-Adamič: Psiček laja hov, hov, hov, poje šolska deca; 5. J. Pavčič: Slavnostna kantata na tri Stritarjeve verze z Levstikovega spomenika, poje moški zbor Glasbene Matice; 15: Materi, recitira Danilo Gorinšek, član mar. nar. gledališča; 15:30: Lahka glasba; 16: Otroški koteček, govori Danilo Gorinšek, član mariborskega nar. gledališča; 16:30: Salonski kvintet; 20: Klavirski koncert gđe. Lize Fuchs, koncertne pianistke z Dunaja; 20:45: Samospevi g. Franca Deržaja; 21:15: Koncert citraškega terceta »Vesna«; 22: Čas dnevne vesti; 22:15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 27. julija.

12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas plošče, bora; 18:30: Salonski kvintet; 19:30: Dr. O. Reya: Klima in človek; 20: Slovenske narodne s harmoniko, pojeta g. Mirko Jelačin in Drago Žagar, harmoniko igra g. Stanko; 21: Salonski kvintet.

Na občnem zboru.

— Osem ravnateljev ima naša banka. Ali ni to malo preveč?

— Če bi jih imeli devet in če bi bili deveti vi, bi se sami pričepili, da jih res potrebujemo devet.

Besedo imajo naši čitatelji

Naša Tehniška

srednja šola

Ob nedavni proslavi 20-letnice Tehniške srednje šole smo čitali v dnevnem časopisu mnogo upravičene pohvale o napredku tega važnega zavoda. Po neskaljenem slavu pa je potrebno podati tudi nekaj drugačnih mišljenj, ker pač nobena stvar na tem svetu ni popolna.

Tehniška srednja šola je bila otvorenja leta 1917, torej pred 14 leti, ostali oddelki, ki so priključeni zavodu, so pa le obrtna šola. Zaradi tega skupnega imena občutijo absolventi Tehn. srednje šole v življenju marsikatero zapostavljanje. Saj tudi ni čuda, če se izkažejo z izpričevalom in se izdajajo za absolvente Tehn. srednje šole vsi absolventi te velike zgradbe, bodisi delovodske šole, gradbeno-rokodelske šole, ali celo dekleta, ki se nauče šivanja, kar je pač v srednji Evropi edinstven primer.

Absolventi Tehn. srednje šole so po končanih študijah zaključili nadaljno izobraževanje, ker jim je, drugače kakor drugod, v naši državi zapra pot na tehniške visoke šole. Po dovršenih študijah je treba torej nastopiti službo, a kje? Saj je približno 100 »fantov« brez posla. Produkcija tehničnih moči je prevelika za potrebe naše industrije.

Šola sama je čedno poslopje. Tudi profesorski zbor je na mestu, samo da se ne bi med letom toliko menjavale moči. Zlasti zapuščajo mlajši inženjerji zavod. Tudi se nam zdi, da šola ne napreduje vedno sporedno z napredkom tehnike, kar pa ni krivda profesorjev. Stroji, tehniški pripomočki itd. so skoro enaki kakor pred 20 leti. Potrebno bi tudi bilo, da se v prid dišavja zopet obnovi telovadnica, ki je za razvoj mladega telesa po 48-urnem tedenskem pouku nujno potrebna.

Zdelo se nam je potrebno, da v dobro lepega zavoda, iz katerega smo izšli, podamo gornje dobrohotne misli.

Več absolventov TSS.

Čevljarski most

Takoj ko so se oglasili protesti proti odstranjenju Čevljarskega mostu, so vse pripravili za podiranje, da s tem prehitte upravičene pritožbe in izjalove vsestransko utemeljene zahteve davkoplačevalcev. Ves šentjakobski okraj in tudi vsa okolica Novega trga se namreč složno zavzema, naj bi sedanji Čevljarski most ostal na svojem mestu in služil pešcem, s širokim novim mostom za vozni promet naj bi pa zvezali Novi trg s Starim trgom tam, kjer je najširji, da promet ne bi več zastajal ob hiši občinskega svetnika g. Olupa in ogrožalo pasantov. V ta namen bi morali podreti na Starim trgu hišo št. 6, ki se že itak mora podreti zaradi razširjenja na tem kraju le 2 metra širokega Gallusovega nabrežja.

Mestni očetje, ki so se s svojim sklepom, da se Čevljarski most zamenja z novim, gotovo prenačili, ker pač niso vprašali za mnenje prebivalcev Starega trga in Novega trga ter sploh šentjakobskega okraja in okoličin Novega trga, naj upoštevajo razen že znanih tehničnih razlogov tudi to, da je v tem delu mesta največ starih hiš z vsemi bremenami in brez davčnih olajšav, ki jih uživajo nove stavbe. Ker v teh starodavnih poslopjih tudi ni komfortnih modernih stanovanj, zato hiše tudi niso rentabilne.

Tako je okolica od občanov predlaganega novega mostu med Starim in Novim trgom tisti del mesta, ki nosi največ bremen.

na kar bi se magistrat pač moral ozirati in gledati, da mu pomaga. Upamo, da niso vsi občinski svetovalci takega mnenja kakor njihov v našem okraju izvoljeni kolega, ki je ob neki oficijelni priliki izjavil, da sta šentjakob in Stari trg itak obsojena na smrt.

Gospodje, ki se z vso vmeno pečajo s studijem urbanizacije, so gotovo po vseh velikih mestih, ki so jih v ta namen obiskali, videli, da tudi

vsja moderna mesta streme za centralizacijo vsega poslovnega življenja v I. okraju,

ki je povsod najstarejši del mesta okrog mestne hiše. Naš del mesta je najstarejši in že od nekdaj tipično meščanski, kjer je pred stoletji stala tudi mestna hiša, pozneje se je pa premaknila v našo bližino na Mestni trg, ki je pravo središče Ljubljane in po principih zidanja mest tudi mora ostati. Po potresu so pa občinski sveti to

naravno središče s silo premaknili na periferijo,

kjer se središče zaradi Tivolskega parka nikakor ne bo moglo zaokrožiti in izoblikovati. Še celo sedanja občinska uprava, ki se tako ogreva za studij urbanizacije in zidanja mest, regulira, razširja in ureja predvsem le take ceste, ki promet odvajajo z Mestnega trga proti Kongresnemu trgu in proti neorganično in s silo vstvarjenemu centru pri pošti.

Z mostom med Novim in Starim trgom bi se promet s Tržaške in Bleiweisove ceste, ki sedaj teče skozi zabasano Gradišče in mrtvo Vegovo ulico proti pošti, obrnil čez Novi in Stari trg naravnost v naravno središče na Mestni trg, kamor je izpeljan tudi promet s sedaj najprometnejšega Marijinega trga. Za razširjenje Gradišča ob Luckmannovi hiši žrtvuje občina samo za odkup te hiše 1.200.000 Din, da se tako ogne ves promet centra na Mestnem in Marijinem trgu ter steče takorekoč mimo Ljubljane ob pošti po Dunajski cesti

proti severu. Iz pravega središča mesta bi se promet sam pravilno razlil na vse strani in gotovo bi s tem tudi Dunajska cesta ne izgubila, ker je dosti široka, da vozni promet ne ovira poslovnega življenja, kakor sedaj na preozkem Starim trgu in v Gradišču, kjer se vsi trgovci pritožujejo, da je tramvaj odgnal kupce. Trgovci na Starim trgu že zahtevajo, naj električno železnico prestavijo na ceste, ki so namenjene tovrstnemu prometu.

Zakaj tako hitite s podiranjem zarjavelega Čevljarskega mostu, saj nam je vendar znano, da je

državi vseno, kje naj stoji most, ki je zanj dala del kritja stroškov. Vemo pa tudi, da se sedanji zmočni, že sklenjeni projekt popolnoma lahko izpremeni, ne da bi drugo delo pri regulaciji Ljubljane zastalo.

Razen tega pa prav zelo dvomimo, če bo zarjavelo lito železo sedanjega Čevljarskega mostu preneslo demontiranje. Krhko je to železo in najbrž bo demontirani most moral v staro železo na Jesenice. Pravite tudi, da so podstavki sedanjega mostu slabi. Popravite jih, saj boste na Poljanah, kamor mislite most prenesti, morali zidati popolnoma nove. Tam je že brv, ki popolnoma zadostuje potrebam, Čevljarski most je pa za svojo novo službo tudi mnogo prekratek, da ga bo treba podaljšati. Če torej pustite starega invalida popolnoma pri miru in ga popravite, bo na svojem starem prostoru še vedno zvesto opravljal svojo službo, na Poljane pa pripeljal lahko le njegove polomljene kosti. Kako bo stari polomljeni invalid z novimi podaljšanimi protezami učinkoval estetsko, si najbrž ne morete predočiti. Kam pa daste doseđanje poljansko brv? Ves prenačljeno in nepremišljeno sprejeti projekt, ki o njem niso bili dosti poučeni niti občinski svetovalci, je torej tudi skrajno neekonomičen.

Pravite tudi, da svojega lastnega sklepa ne morete izpremeniti. Hm, kako je pa bilo s prvim Plečnikovim načrtom glavnega drevoreda v Tivolju, ki je v sprejetem proračunu natančno opisan, izveden je pa drugi načrt, ki v občinskem svetu in tudi v ministristvu odobrenemu ni niti podoben. Ali naj naštevamo dalje? Morda kar izpremembe pri regulaciji?

Če ne napravite mostu med Starim in Novim trgom, bo zaradi vedno zamašene soteske ob Tranči treba takoj Stari trg razširiti in na njem

odrezati Olupovo hišo

do črte ob Valvazorjevi rojstni hiši ali pa celo podreti vso Olupovo hišo na Tranči.

No, in če ste tako v pravici, zakaj se pa sedaj izgovarjate in nas tolažite s kompenciacijami? Na žalost — na obljube ne damo nič več.

Posestniki

šentjakobskega okraja in Novega trga.

Pašnik sredi Ljubljane

Križišče Tržaške, Bleiweisove, Groharjeve ceste in v bližini bodočnosti Askerčeve ulice se je prvotno imenovalo »Napoleonov trg«, pozneje »Gortanov trg«, in ker to ni odgovorjalo, je ostal ta trg enostavno brez imena. To križišče je eno najlepših in najprostrnejših v našem mestu, in mislim, da bi se lahko imenovalo »Trg Kraljice Marije« kot je bilo že predlagano. Tu je sedaj tudi postajališče tramvaja, ki ga označujejo potniki različno, kot n. pr. »do ure«, »do Bleiweisove ceste«, »do začeta Tržaške ceste« itd. Na križišču imamo srečno postavljen spomenik »transformator« in pred njim barako-traffic. Okrog obeh bujno raste trava in plevel, in sedaj služi mestni občini ta prostor tudi za odlaganje peska in gramoza in zaboja za orodje. Okrog tega trga so privatniki postavili čedne stavbe, katerih lice zaradi zanemarjenosti prostora sploh ne pride do volje. Obljubljal se je celo park, da ne govorimo o predlogu glede prestavitve kakega spomenika na ta trg, kar bi v ostalem ne bilo ravno napadno.

Ne pričakujemo niti parka, niti spomenika, toda sledeče bi bilo na mestu in nujno potrebno: Temeljito očiščenje trga s tem, da se odstrani vsa trava, plevel, kupi gramoza, peska, zaboja z orodjem in dva kola, ki štrlija iz trotoarja za transformatorjem in sta, kadar ne gori luč, pasantom nevarna. Odveč je pred vhom lekarne kandelaber za luč in tudi železen drog z napisom »postajališče cestne železnice«. Priidite in pogledite, kako neokusno je vse to. Luč kot tudi napis »postajališče« naj bi se montirala na stavbi, kjer je lekarna, kar bi lastnica sigurno dovolila in bi zato izginili pred njeno hišo dve »štangice«. Prostor je tem lepši, čim bolj prazen je. Transformator bi se moral namestiti pod zemljo v betoniranem prostoru, kar se bo nekoč sigurno zgodilo, do tja pa, prosimo, očistite trg pašnika in dajte mu končno ime.

Davkoplačevalce.

Oblečemo Vas elegantno od nog do glave

za mal denar zelo ugodno. — Tudi na obroke!

A. PRESKER

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Zadnji dnevi carske rodbine Romanovih

Novo podrobnosti o jekaterinburški tragediji iz knjige Angleža R. A. Wiltona

Po vsem svetu razkropljeni ruski emigranti so se spominjali te dni žalostne obitnice umora zadnjega ruskega carja Nikolaja II. in članov njegove rodbine. To priliko je porabil A. Musevič-Borikov, da je napisal v sofijskem »Miru« daljši članek pod naslovom »Jekaterinburška tragedija«, v katerem omenja o umoru carske rodbine nekaj zanimivih, širši javnosti še neznanih podrobnosti.

Pred 13 leti v noči 16. na 17. julija, — pravi Musevič-Borikov, — je bil izvršen eden najstrašnejših zločinov, kar jih pozna zgodovina človeštva. V tej usodni noči se izpolnili izmečki, po narodnosti, veri in krvi tuji ruskemu narodu, povleči svojih rojakov iz osrednjega izvršilnega odbora komunistične stranke v Moskvi in pomorili na nepopisno zverski način rusko carsko rodbino.

Sodna preiskava, ki jo je vodil N. A. Sokolov in v kateri so sodelovali odlični inozemci, vojaški predstavniki antante v Kolčakovski armadi, je prinesla nepobitne dokaze o zločinskih naklepu glede umora in tudi o njega izvršitvi. Oni krogi in poedinci, ki so pomorili carsko rodbino, so napeli vse sile, da zabišejo sledove svojega ogabnega zločina s tem, da so skušali zvaliti krivdo na ruski narod. Resnica je pa prišla na dan in zdaj so točno dognana imena morilcev, čas umora, kraj in sploh vse podrobnosti.

Knjiga o jekaterinburški tragediji

V preiskavi je sodeloval tudi znani sodnik lista »Times« Anglež R. A. Wilton. Njega je zanesla usoda po revoluciji v Sibirijo in več mesecev je bil v najtesnejših stikih s Sokolovim, imel je vpogled v vse podrobnosti preiskave in prisostvoval je tudi takim zasliševanjem, do katerih so imeli dostop samo najzanesljivejši ljudje. Osebo si je ogledal klet, v kateri je bil izvršen umor, prisostvoval je ogledu kraja v gozdu, kjer so zgorela trupla carja in članov njegove rodbine. Wiltonov podpis je tudi na aktu o tem ogledu. Wilton je osebno pregledal sledove tovrstnega avtomobila, s katerim so bila odpeljana trupla v gozd. Fotografiral je več krajev in predmetov, ki so v zvezi z umorom carske rodbine. Končno je tvegal svoje življenje, da je ohranil en izvod protokola o preiskavi, ki mu je služil za podlago zelo zanimive in podrobnosti polne knjige, napisane leta 1920: Robert Wilton »The Last Days of the Romanovs« — London 1920. by Thornton Butterworth, in New York by Doran. Knjiga je prevedena tudi v francoščino. Robert Wilton Les derniers Jours des Romanov, Paris 1921 chez G. Greis et Cie, rue Hauteville 21. Do leta 1923, je dosednja knjiga pet izdaj. Angleški in francoski izdaji je priložen mnogo dokumentov in izpovedb zaslišanih prič.

Knjiga Roberta Wiltona je strogo objektivna in nepristranska, piše Musevič-Borikov. V nji se je avtor potrudil izpolniti nalogo zgodovinarja in razjasniti ne samo dejstvo umora ter njegovih intelektualnih in fizičnih udeležencev, ki jih je ugotovila preiskava, temveč tudi tajne nagibe mrčnih zakulisnih sil, ki so vodile ta gnusni in podli zločin.

Lenin ni bil za umor

Iz preiskave, Wiltonove knjige in avtentičnih dokumentov je razvidno, da je dal povelje za umor in zasnoval ves načrt osrednji izvršilni odbor komunistične stranke, v katerem so bili Bronstein (Trocki), Apfelbaum (Zinovjev), Lurie (Larin), Uricki (Moisej Solomono- v), Kogan (Volodarski), Rosenfeld (Kamenev), Smidovič (Sverdlov), Jankel Nahamkes (Steklov), vsi judje. Točno je tudi dognano, kar čitamo na strani 120. Wiltonove knjige, da Lenin, ki je bil dobro informiran o židovskem načrtu uničiti vse Romanove, s tem ni soglašal.

Carjevi morilci

Neposredni organizatorji umora in morilci sami v Jekaterinburgu so bili Jankel Haimovič Jurovski, Sverdlov, (poslan iz Moskve), Bjeloborodov, Saja, Gološčekin, Baruh Voikov (ubit 1927 v Varšavi kot sovjetski poslanik) in Isak Safar.

Carska rodbina s pičlim spremstvom, ki je ostalo do smrti zvesto carju in mu prostovoljno sledilo v izgnanstvo in ječo, je bilo zaprto v Ipatjevi hiši v Jekaterinburgu. S carsko rodbino je ravnala straža zelo kruto. Ruske vojake so pred umorom razorožili in zamenjali s tujerodnimi. Car, carica in otroci so bili podvrženi pravi nprastveni inkviziciji, ki so jo prenašali z veliko potrpežljivostjo. V noči od 16. na 17. julija 1918 so odvedli carja, carico, prestolonaslednika Alekseja, veliko kmejnjo Olgo, Tatjano, Marijo in Anastazijo ter njihovo spremstvo, vsega 11 oseb, v klet Ipatjeve hiše, kjer so jih postreljali z revolverji, trupla so pa odpeljali v gozd za mesto in sežgali. Po zadnjih točnih vesteh so prd sežiganjem carju, carici in njenim otrokom

odsekali glave in jih namočili v spirit

potem jih je pa odnesel Saja Gološčekin v Moskvo kot dokaz, da je bila carska rodbina na povelje CIKA res umorjena. To pričevanje očividcev potrjuje tudi brzojavni trak, ki so ga našli na jekaterinburški pošti.

Car Nikolaj II. s svojo rodbino

Priprave za umor

Sam umor je bil izvršen tako-le: Ob 2. ponoči, ko je carska rodbina že trdno spala, je prilomastil Jurovski v klet, kjer je vse zbudil in jim zapovedal, naj se oblečejo, češ, da bodo morali zapustiti mesto, ker je nevarnost, da bi jih razjarjena množica napadla. Carska rodbina in njeno spremstvo se je brž obleklo in odšlo za Jurovskim, ki je pa odvedel vse v drugo, še nižjo klet, namesto na ulico. Car je nosil sina na rokah, ker je bil še bolan. Klet, določena za usmrteve, je bila zelo nizka, imela je samo eno okence v debeli steni, pa še to je bilo močno zamreženo, zunaj je pa stal vojak s puško. Vse poslopje je bilo obdano z visoko dvojno ograjo. Zrtve niso slutile, kaj se pripravlja in v najboljši veri so ubogale Jurovskega, vzele so celo pokrivala in dve blazini na pot, mala Anastazija je pa vodila za seboj celo svojega psička. V Wiltonovi knjigi so navedene izpovedbe treh ljudi, ki so od blizu videli strašno tragedijo in ki potrjujejo izpovedbe na straži stoečih vojakov. Med pričami so bili tudi morilec carja Medvedjev, očividec podčastnik Jakimov in nižji podčastnik Proskurokov, ki mu je bilo po umoru naročeno, naj odstrani iz kleti sledove krvi. Sledovi krvi so vodili iz kleti do kraja, kjer je stal avtomobil znamke Fiat.

Prestolonaslednik Aleksej Nikolajevič ni mogel stati, pa tudi carica je bila tako bolna, da so se ji šibile noge. Car je prosil vojake, naj prinese nekaj sto-

lov in Jurovski jih je res takoj poslal po stole. Car je sedel sredi sobe na stol, na drugi stol kraj sebe je pa posadil sina. Carica je sedla na stol pri steni in hčerke so ji prinesle blazinico, da bi se naslonila. Dvorni zdravnik dr. Botkin je stal med carjem in carico. Tri velike knjeginje so stale na desni strani svoje matere, kraj njih pa naslonjena na steno Haritonov in Trupp, na levi strani carice tudi naslonjeni na steno četrti velika kneginja in komornica Demidova. Vsi so čakali povelja za odhod. Niti slutiti niso, da je zunaj

že dolgo pripravljen mrtvaški voz. Bil je težak tovorni avtomobil znamke Fiat. Vse je bilo pripravljeno z vojaško točnostjo.

Kako je bil umor izvršen

V naslednjem trenutku so prilomastili v klet krvniki. Poleg Jurovskega in Medvedjeva so bili še Jermakov, Vaganov, Nikulin in 7 Latšev, agentov Črezvičajke, vseh torej 12. V kleti, široki 4 m in dolgi 6 m, se žrtve niso mogle ganiti, morilci so stali dva koraka pred njimi. Jurovski je stopil k carju in zakričal: »Vaši zvesti služabniki so vas hoteli rešiti, pa se jim ni posrečilo, in zato vas zdajje ubijemo!« Po teh besedah je vsa carska rodbina ostrmela. Carica in velika kneginja Tatjana sta se prekrizali, car je pa vprašal z drhtečim glasom: »Kako? Kaj?«

»Evo ti kako!« je odgovoril Jurovski srdito. V naslednjem hipu je potegnil

revolver in že je zadonel prvi strel. Mala Anastazija in komornica Demidova sta prestrašeno zakričali. Smrtno ranjeni car se je opotakel in se hotel prijeti za grlo, kamor ga je bila pogodila krogla, pa je omahnil in se mrtev zgrudil. Z desno roko se je držal za prsa, leva je bila pa obrnjena z dlanjo navzgor. Takoj za prvim strelom je začelo strahovito pokati. Streljalo je vseh 12 morilcev, žrtve so padale druga za drugo. Nista minili še dve minuti in že je ležalo vseh 11 žrtev na tleh.

Carica je padla molče med svojega moža in sina. Njeni osiveli lasje so bili okropljeni s krvjo. Še dvakrat ali trikrat je globoko vzdihnila, potem je pa za vedno obmolknila. Olga in Tatjana sta se z očmi še poslovlili, preden so jima krogle prestrigle nit življenja. Ko je Marija padla, je obležala njena glava na nogi dr. Botkina. Tiho in zategnjeno je izgovarjala nekaj, kar je spominjalo na glasove smrtno ranjenega laboda. Njene lepe oči so ostale široko odprte in nepremično so strmele nekam v praznino.

Najmlajša carjeva hči Anastazija se je nekaj časa v strašnih mukah zvijala po tleh, preden se je onesvestila. Končno se je stresla in zatisnila oči. Njeno dihanje je začelo pojemati, nazne ustnice so nekaj šepetale v agoniji. Medvedjev, ki je bil pozneje, ko je Kolčakova armada zavzela Jekaterinburg, ujet in je pred preiskovalno komisijo točno izpovedal, kaj je videl, se ji je približal z revolverjem v roki, iz katerega se je še

kadilo, in zapovedal je dvema Latšema, naj jo prebodeta z bajoneti na kar je izdihnila.

Bolnega prestolonaslednika je tudi ustrelil Jurovski, ki je imel strogo povelje, da mora osebo spraviti s sveta carja in prestolonaslednika. Nesrečni otrok je padel po strelu s stola, se prijel za prestreljena prsa in se začel zvijati v strašnih bolečinah. Jurovski je pa še streljal vani, čeprav ni kazal nobenega znaka življenja več. Komornica Demidova se je krčevito branila, toda bajoneti so kmalu opravili svoje in njena kri je okropila steno.

Zagonetni napisi

V gozdu so morilci preiskali trupla in pobrali vse dragocenosti, svete podobice in druge predmete, pa so razmetali po tleh. Preiskovalna komisija je našla v pepelu tudi nekaj draguljev, kar prča, da se je morilec zelo mudilo. Našli so tudi zaponke od čevljev, več drugih kovinskih predmetov od oblek, carčin lornjon, ščipalnik in umetno čeljust dr. Botkina itd. Najzagonetnejši v tej strašni tragediji so pa napisi, ki so jih našli na stenah kleti, kjer je bila carska rodbina umorjena. Wilton jih je fotografiral in reproduciral v svoji knjigi. Točno nasproti kraja, kjer se je zgrudil car, so našli nekaj debelo napisanih kabalističnih znakov. Njihov pomen so strokovnjaki pozneje dognali. Napisi na steni se je glasilo: »Tu je bil ubit poglavar cerkve, naroda in države, povelje je izpolnjeno.«

Na desni strani vrat, skozi katera so prišli morilci, so našli drug napis. Okvir okena je pa nosil tri napise in sicer laticno 1918 in številke 148467878 in 877888. Kaj pomenijo ti napisi, pa ne morejo dognati.

Temu poročilu se pozna judofobstvo in monarhizmu naklonjeno pero.

Svatba slepega milijonarja

Na gradu Carltonhouse Terrace se je vršila te dni svatba, ki bi bila postala družabna senzacija, da je niso do zadnjega trenutka prikrivali. Ameriški multimilijonar A. J. Wright, ki je star že 70 let ni ki je pred 30 leti popolnoma oslepel, se je poročil s 30letno Rusinjo Tatjano Mosolovo iz ruske emigrantske kolonije v Oxfordu. Poročni obredi so se vršili najprej po predpisih anglikanske cerkve, potem je bila pa še pravoslavna poroka.

Javnost je bila od svatbe izključena, povabljenih je bilo samo nekaj gostov, milijonarjev in plemičev. Poročena sta takoj po poroki zapustila razkošen grad, ki ga je bil najel milijonar od markize de Courzona. Zanimivo je bilo gledati ženina in nevesto, ko sta stopala pred oltar. Slepi milijonar se je naslanjal na nevesto in težko je stopal proti oltarju. Mož je kot račeno slep, več let ga že muči težka bolezen in tudi starost mu je že močno upognila hrbet tako, da mu ni prav nič pristojalo, ko je vodil pred oltar mlado, zelo lepo nevesto.

Tragedija majorja Demkovskega

V Varšavi je bil danes teden ustrelen major poljskega generalnega štaba Demkowski, ki je bil obsojen na smrt zaradi vojaškega vohunstva. Vest o aretaciji in smrtni obsodbi veleizdajalca je vzbudila v poljski javnosti splošno presenečenje. V začetku ljudje niso vedeli, za koga je Demkowski vohunil, kmalu je pa prišlo na dan, da je vohunil za sovjetsko Rusijo. Preiskava je dognala, da je bil Demkowski večkrat gost sovjetskega poslanstva, da je mnogo občeval z osebami poslanstva, se vozil v poslaniškem avtomobilu na izlete itd. Aretiran je bil, ko je vprašal blizu poslopja sovjetskega poslanstva redarja po imenu detektivov, ki nadzirajo sovjetsko poslanstvo. Ko mu je bila napovedana arstacija, se je zelo bal za svojo aktovko, v kateri so bili važni vojaški dokumenti. Po vsem tem seveda Demkowski ni mogel tajiti, da je vohun. Priznal je, da je vohunil, ker je bil idejni komunist. Pri njem so našli precej denarja. Preki sod ga je obsodil na smrt

in smrtna obsodba je bila izvršena čez dve uri. Prezidentu republike je bila sicer poslana prošnja za pomilostitev, ki pa je bila seveda gladko odklonjena.

V soboto proti večeru so odvedli Demkovskega iz ječe varšavske trdnjave blizu aristokratskega predmestja Zablorze na jetniško dvorišče in ga postavili k zidu. Pred njim je bil izkopen grob, ob katerem je stala na hitro rok narejena krsta. Na dvorišču so bili zbrani sodniki, poveljnik varšavske garnizije, zdravnik in duhovnik. Prikorakalo je osem vojakov 21. pešpolka, štirje so na povelje poklekli, drugi štirje so pa stali. Vsi so dvignili puške in pomirili. Začelo se je kratko povelje, zadoneli sta dve salvi in major Demkowski, ki si ni pustil zavezati oči, se je mrtev zgrudil. Truplo so takoj položili v krsto in spustili v grob. Na grobu stoji samo kolček z desico, na kateri je napisana tekoča številka.

Evropske države v številkah

Evropa meri 26,606.000 km² in ima 526.05 milijonov prebivalcev. Od tega odpade na sovjetsko Rusijo z azijskim ozemljem celih 21,176.000 km² in 153 milijonov, 956.000 prebivalcev. Francija meri 551.000 km² in ima 41,060.000 prebivalcev, Španija 512.000 km² in 22,602.000 prebivalcev. Nemčija brez saarskega ozemlja 469.000 km² in 63 milijonov 800.000 prebivalcev, Švedska 448.000 km² in 6,165.000 prebivalcev, Finska 388.000 km² in 3,612.000 prebivalcev, Poljska tudi 388.000 km², toda 30,408.000 prebivalcev. Norveška 324 tisoč km² in 2,811.000 prebivalcev, Italija 310.000 km² in 41,169.000 prebivalcev, Rumunija 259.000 km² in 17,905.000 prebivalcev, Jugoslavija 248.000 km² in 13,290.000 prebivalcev (podatki za našo državo niso vzeti iz zadnjega ljudskega štetja). Anglija (seveda brez kolonij) 243.000 km² in 45,850.000 prebivalcev, Češkoslovaška 140.000 km² in 14,535.000 prebivalcev, Grčija 127.000 km² in 6,249.000 prebivalcev, Bolgarija 103.000 km² in 5,707.000 prebivalcev, Island 103.000 km² in 105.000 prebivalcev, Madžarska 33.000 km² in 8,406.000 prebivalcev, Portugalska (z Azori in Madeiro) 33.000 km² in 6,345.000 prebivalcev, Avstrija 84.000 km² in 6,695.000 prebivalcev, svobodna država Irska 70.000 km² in 2,940.000 prebivalcev, Latvija 66.000 km² in 1,895.000 prebivalcev, Litva 53.000 km² in 2,317.000 prebivalcev, Estonija 48.000 km² in 1,117.000 prebivalcev, Danska 43.000 km² in 3,520.000 prebivalcev, Švica 41.000 km² in 4,035.000 prebivalcev, Belgija 30.000 km² in 7,996.000 prebivalcev, Albanija 28.000 km² in 838.000 prebivalcev, evropska Turčija 24.000 km² in 1,050.000 prebivalcev.

Po številu prebivalstva, da o površini sploh ne govorimo, je na prvem mestu sovjetska Rusija, ki ji sledi Nemčija, Anglija, Francija, Italija, Poljska, Španija, Rumunija, Češkoslovaška itd. Najmanjša država je Monaco, ki meri 20 km² in šteje 25.000 prebivalcev, Gibraltar pa meri 50 km² in šteje 17.000 prebivalcev. Kako ogromna je Rusija, si lahko približno ogledamo, če računamo, da bi lahko postavili na njeno ozemlje dobrih 86 Jugoslavij.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Mlada zakonca.

— Možiček, obed je pripravljen. — Ni mogoče! Pa mi ni še nič za dišalo po prismojenem.

Zane Grey: 80

Skrivnostni jezdec

Roman.

Moja hčerka, ki jo kličete Columbi- na, je bila rojena v Dodge v moji od- nosti, ko sem bil delč časa z doma. Ko sem se vrnil, je bila Lucie z otrokom izginila. Izginil je bil pa tudi vrtnar iz Louisiana... Spencer, njegov partner Cap in še nekateri drugi so mi dokazali, da otrok v resnici ni moj, da mi je bil podtaknjen. Takoj sem krenil na pot, da poiščem svojo ženo in njenega ljubčka. Našel sem ju. Vpričo nje sem ustrelil podlega zapeljivca. Toda pozneje se je izkazalo, da sta bila oba nedolžna. V resnici je bil sam njen prijatelj. Pove- dala mi je, kako je njen brat Spencer s svojimi pajdaji podlo lagal in kako ji je nagovoril izmišljotin, ki so jo prisi- lile, da je pobegnila od mene.

Vrnil sem se v Dodge, da poravnam račune z ljudmi, ki so bili uničili mojo rodbinsko srečo. Toda vsi so bili izgi- nili. Sled je vodila v Kolorado. Čez tle dni sem pa izsledil vse severno od Den- vera. Drugi brat moje žene in njen oče sta bila prišla na zapad in naključje ali

usoda je nas priviedla skupaj. Prišlo je do pravega družinskega spora. Žena mi ni hotela odpustiti, niti govoriti ni hote- la z mano, njeni so jo pa podpirali. Stori- l sem bil največjo napako, da sem videl v svojem tustu in drugem svaku enaka falota, kakor je bil prvi svak Spencer. S tem sem delal krivico ženi in njima.

Kar sem storil tam, Bellounds, to je zgodba, ki je ne bom nikoli povedal človeku, če je še tako daleč od smrti, da bi jo lahko pomnil. Zadoštuje, če vam povem, da je bilo moje početje tak- ko, da je malo manjkalo pa bi bila moja žena zblaznela. In takrat se me je pri- jelo ime, ki se ga boji vsak, kdor me pozna... Žena je pobegnila od mene, jaz sem jo pa iskal po vsem Koloradu. Sled za njo je vodila do kraja, ki ni po- sebno daleč od te farne. Zadnje, kar sem našel, so bili ožgani ostanki preji- ske postojanke, ki so jo bili izropali Arapahoi na povratku z roparskega po- hoda proti Utom... Morda se je bila deklica sama skrila v grmovje. Jaz bi prej verjel, da jo je skrila mati. Vaši ljudje so jo našli med columbinami.

Bellounds je globoko dihlil. — Na svetu je že tako, da se rado zgodi baš tisto, česar človek ne pričakuje... Dekle je vaša hči, Wade. To se

vam pozna na očeh, to čutim v vašem glasu... Skrbel sem za njo kot za last- no hčerko, storil sem za njo vse, kar sem le mogel. V tem pogledu imam mirno vest. In ljubil sem jo, pa naj ljudje še tako zatrujejo, da pozna moja ljubezna samo Jacka. Ali jo vzamete zdaj k sebi?

— Ne, nikoli! — se je glasilo otožen odgovor.

— Zakaj pa ne?

— Ker nočem in nočem odkupiti Co- lumbine ljubezni z lažjo. Moral bi pa lagati, moral bi biti navtečji hinavec. Ni- koli bi namreč ne mogel povedati Co- lumbini resnice — ne mogel bi ji priznati krivice, ki sem jo storil njeni materi — peklenski zločin, ki sem ga storil nad sorodniki njene matere — sovražila bi me, bala bi se me.

Bellounds si je bil od prvega prase- nečenja opomogel. Stari, kljubujoči izraz se je vrnil v njegove poteze.

— Zalostno, dragi moj, toda življe- nja je treba vzeti tako, kakor je; čež za solcem mora priti. In pravim vam: kar mi tu pripovedujete, ne more na mojem sklepu ničesar izpremeniti. Če ostane Collie moja pohčerenka, se mora poro- čiti z mojim sinom. — Žile so se mu napele na čelu. — Nobena sila me ne od- vrne od tega! — je vzklilnil.

Težko kot da sloni na njegovih ra- mah teža usode, je lovec vstal in stopil pred Belloundsa.

— Stari, še enkrat vas pozivam, da se odločite za širokogrudnost ali sebič- nost, za krvne vezi ali plemenito zve- stobo... Ali si hočete izbiti iz glave misel na to poroko — da dobi Collie moža, ki ga ljubi?

— Mislite svojega mladega tovariša Wilsa Moora, ki mi je kradel živino? — Da, Wilsa Moora. On je moj pri- jatelj, Bellounds, in mož, kakršen vi ali jaz nikoli nisva bila.

— Ne! — je zarohnel farmar srdito. Wade je povsili glavo in odšel po- časi iz sobe.

★

Ko je stopil Wade v Wilsonovo so- bo, je čikot prestrašeno vzklilnil in pla- nil pokonci.

— Oh, Wade!... Je mrtva? — Wade je bil namreč tako prepaden, njegov obraz je pričal o tako silnem obupu, da je Wils mislil, da je Collie ne- nadoma umrla.

— Ne, Collie je zdrava! — Kaj se je vam torej pripetilo, da ste tako prepadeni?

— Še nič... Toda v moji glavi se nekaj kuha. Rad bi videl, Moore, da me pustite samga.

Ko je solnce zahajalo, je hodil Wade po gozdiču na hribu sem in tja. Zadnji solnčni žarki so se borili pod drevjem s senco, rdečkasto zlato je pokrivalo pobočja, škrlatno vijoličasti pajčolan je visl med mračnim pogorjem in zahaja- jočim solncem.

Začelo se je mračiti in kmalu so za- migljale na nebu zvezde. Noč je zavila dolino v temne sence, hribe pa v črno temo. Sinji nebosklon nad glavo je po- stal temnejši in zdelo se je, da pada po- časi na zemljo. Lovac je hodil sem in tja, ure so mu bile samo trenutki. Po- slušal je lahko brenčanje divjih čebel, žuborenje tekoče vode, šelest vetra v kronah košatih dreves. Sove so skovi- kale. Potem je zatulil volk. Toda vsi ti glasovi so naglašali samo skrivnostno snovanje molčeče noči.

Wade je čutil diih prirode; ozrl se je na zametasto modrino neba, posejanega z zvezdami. Vse, kar mu je v težkih trenutkih življenja kdaj pomagalo, je bilo kot da se ni nikoli zgodilo. Če se je oziral na mračne gorske vrhove, štrleče drzno in ostro začrtano pod nebo, ni iskal nove moči. Narava ga je v svoji krutosti zasmehovala. Njegov boj je ve- ljal njenemu najpopolnejšemu delu — človeku.

Pri boleznih

želodca in črev

vzemite tudi VI FIGOL FIGOL osvežuje in čisti kri. Dobiva se po vseh lekarnah, po pošti pa razpošilja izdelovalec.
 Apoteka Dr. Semetič, Dubrovnik 2/60. — 3 steklenice s poštnino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

OSVALD DOBEIC

Ljubljana

PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 15

prilaga svojo bogato zalogo galanterijskega, kratkega in modnega blaga po najnižjih cenah.

Velika izbira vseh vrst nogavice, D. M. C. in C. M. S. predmetov.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Dvokolesa „Tribuna“ s Sachs motorjem po znižani ceni.

Ceniki franko. Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L. Din 4950.- LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Otvoritev novega vinotoča na Celovski cesti št. 44.

Točil bom najboljša dalmatinska vina, opolo, belo vino z otoka Visa in posebno znano črno kuč-vino, lastni pridelek iz Podstrane pri Splitu.

Cena nizka. — Izborna hladna jedila.

Se priporoča

Jože Marič.

Specijelni entel oblek in volan francoski sistem pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

»BRED« žepni robci sm. Din 2.-. — Namodernejše vezenje zaves, pregrinjali in perila.

Zahvala

Potrjeni po težki izgubi naše dobre mame, stare mamice in tašče, gospe

Kristine Bayer

rojene Vidic, vdovele Dečman

se iskreno zahvaljujemo č. duhovščini, vsem sorodnikom in prijateljem, ki so spremili drago pokojnico na zadnji poti, vsem darovalcem lepega cvetja in vsem tistim, ki so med boleznijo in ob smrti sočustvovali z nami.

Sv. maša za dušnico bo brana v sredo 29. julija ob 7. uri v farni cerkvi Sv. Petra.

V Ljubljani, 25. julija 1931.

Rodbina Anton Dečmanova

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znaklo! — Na vročanje brez znanki se odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.-

ŽEGNANJE

z domačo zabavo in plesom. Igra Karavanski šramelj v nedeljo 26. julija na Dolenjski cesti 35 pri Plankarju. Bobi, gorka in mrzla jedila, izvrsten cviček, sveže pivo, zeleni majnik. — Velik senčnat vrt, tri gugalnice za otroke. Priporoča se gostilna.

JOŽE PLANKAR,

Dolenjska cesta št. 35. V slučaju slabega vremena se vrši zabava teden pozneje.

2126

PARCELA NA PRODAJ 500 m², z leseno hišico, cena 30.000 Din. — Zgor. Šiška, poleg tovarne Čarman. 2144

400 DIN NAGRADE

in komplet radio - ahrat dam onemu, ki mi preskrbi stalno službo sluga, skladiščnika ali kaj podobnega. Sprejem tudi delo v tovarni. Naslov v upravi lista. 2125

Amaterska dela

izvršuje najceneje

FOTO: ANTON MANCINI. Rožna dolina pri Ljubljani. Podružnica: Jesenice. 2061

Klavirji! pianini

Kupujte na obroke

od Din 400.-

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3.

Najcenejša posojevalnica.

RAZNO POHIŠTVO

naproday na Pogačarjevem trgu 3.-III. Ogled od 9.—12. in od 3.—6. 2135

LOKALI.

Oddaja se 2 lokala, eden pripravljen za krojaštvo drugi pa ima električen tok za pogon ter sta skupaj in imata vhod s ceste. Nahajata se na zelo prometni cesti v sredini mesta. Naslov pove uprava. 2137

HALO!? — HALO!?

Vsako nedeljo na raznu počenega prašička in zelo dobrega Alstrova cvička priporoča gostilna »Pri Konjškem« pod Golovcem. 2142

VELIKA MIZA

naproday zaradi selitve, Cankarjevo nabrežje 3/L.

TELETINA

po 14, 16 in 18 Din za kg na stojnici mesarja Antona Zajca, Vodnikov trg. 2122

HIŠO, LEP VRT

in nekaj zemljišča v Poljanah št. 82, oddaljeno 10 minut od kolodvora in 5 minut od cerkve, na Stajerskem, prodam. — Ponudbe na oglasni oddelček »Slov. Naroda« pod »Ugodna prilika«. 2138

Gratolog, hirozi N. SADLUCKI v Ljubljani, čita karakter, preteklost, sedanjost in bodočnost. Sprejema vsak dan od 9.—12. in od 2.—7. Naslov: Ljubljana, hotel »Slon«, II. nadstr. št. 64. 2128

Mlad, konkurence zmožen in podjeten mojster

ALBERT CERNE V ZGORNJI ŠIŠKI

Je pri novi remizi odprl delavnico za mizarstvo vseh strok, opremljeno z najmodernejšimi stroji. Vsa naročila od najmanjših do največjih izvršuje v najkrajšem času po reklamnih cenah in dostavlja blago na dom, zlasti pa razume želje in zahteve nevest in ženinov.

JESENSKI VELESEJEM NA LIPSKEM

od 30. avgusta do 3. septembra 1931. Vzorčni sejem v 40 sejmskih palačah v notranjosti mesta. Sejem stavbnih, pohištvenih in pogonskih potrebščin v dvoranah 1, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 19 in 20 sejmskega prostora. Obsežna in pregledno urejena ponudba! Zahtevajte pojasnila in podatke o ugodnostih in potnih olajšavah od

W. ERKEN-A, ZAGREB

Starčevićev trg 6/L, telef. 75-91, brzojavni naslov: Erkenag Zagreb ali od Zunanjega urada Lipskega velesejma Beograd, Knez Mihajlova ulica 33.

URE POPRAVLJA renovira — večletno jamstvo — Fran Korošec, urar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 55/L, vhod Vidovdanaka cesta št. 1.

Vsa pleskarska in soboslikarska dela izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

J. HLEBŠ

družba s o. z.

pleskarstvo in soboslikarstvo Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

LEPO POSESTVO

v bližini Ljubljane, cca. 7 ha njive, travniki, gospodarska poslopja; posebno prikladno za letovišče, lastno kopališče, 9 opremljenih sob. Vprašanje in ponudbe pod šifro »A. B. letovišče« na upravo. 2148

JUGOGRAD

izvršuje solidno in najceneje vse zgradbe ter tozadavne narčte. — Inž. Srečko Pust, Inž. arh. Bogomir Pust, Streliška 33, tel. 2025. 85L

STAR, VELIK ŠTEDILNIK se poceni prodaja. Več pove: Alojzij Vodnik, kamnosek, Kolodvorska ul., Ljubljana. 2146

Malinovec

pristen, naraven, na malo in veliko prodaja

lekarna Dr. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Dunajska c. 6.

Cenjenim damam naznanjam, da sem dobil nov svetovno znani aparat za

Trajno onduliranje!

zadnje konstrukcije.

Izvedem v svojem salonu prvovrstno in zelo poceni. — Jamčim za vsako frizuro.

frizer za dame in gospode

F. Wildmann

Ljubljana

vis-a-vis Napoleonevega spomenika.

Bombe — Bombe

Iz Frigidaire — sladoleda v vseh kalibrih dostavljamo tudi na dom.

SAMI SI POSTREŽETE HITRO IN POCENI Z OKUSNO ZAKUSKO

gendriči, plošče, hors d'oeuvre

ANANAS BOVLA čaša samo Din 5.-

Svežilne pijače

Sladka smetana

Lovske puške

Roberta, browning pištole, pištole za straženje psov, lovške in ribiške potrebščine uma vedno v zalogi

F. K. KAISEP puškar.

Ljubljana, Kongresni trg št. 9

Makulturni papir

kg à Din 4.-

prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Prvovrstni parni mlin v Slavoniji

išče zastopnika

ki more dati jamstvo. — Ponudbe pod brojem P-2270 na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova 28. 2143

VI, št. 8754/31-4.

Razglas

Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje oddajo vseh del za napravo malega kioska na Dunajski cesti. Potrebne podatke za ponudbo dobijo zainteresirani med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu.

Ponudbe je vložiti do 29. julija 1931.

Mestno načelstvo v Ljubljani dne 24. julija 1931.

Prvovrstna prava

Najboljša kvaliteta! Nizke cene!

Prvovrstna kolesa

„Adler“ kolesa

izdelek sloveče tovarne avtomobilov in

koles „Adlerwerke“ iz Frankfurturta in

„Gritzner“

dobite samo pri torčki Jos. Petelinc, Ljubljana, ker je ona edini zastopnik navedenih tovarov za Slovenijo

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiu)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, prodajni in kreditni vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter naka zila v tu- in inozemstvo sale - depozita itd. itd. itd. Brzojavke: Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2640, 2457, 2548. Internurban 2706, 2806.

Delniška družba pivovarne

Union

Ljubljana

PIVOVARNA in SLADARNA. — Podružna PIVOVARNA v Mariboru. — Tovarna za SPIRIT in KVAS. — LJUBLJANA, poštni predal 45. — Priporoča svoje izborne izdelke, in sicer SVETLO in ČRNO PIVO v sodih in steklenicah. — Pekovski KVAS. — Čisti rafin. in denatur. SPIRIT

Telefon: LJUBLJANA 2310 in 2311 MARIBOR 2023

Brzojavi: Pivovarna »UNION«, Ljubljana Pivovarna »UNION«, Maribor